

# PARLAMENT DE CATALUNYA

**Presidència  
de l'honorable Sr. Joan Casanovas**

## DIARI DE SESSIONS

**Sessió del dia 2 d'agost del 1933**

### SUMARI

*A un quart de sis de la tarda s'obre la sessió, sota la Presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.*

*Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior.*

*Ordre del dia:*

*Discussió del dictamen de la Comissió especial (Llei Municipal de Catalunya) referent a la primera part del Projecte de Llei Municipal de Catalunya.*

*Parlament del President de la Comissió, senyor Arnau.*

*Els senyors Duran i Ventosa i Serra i Moret, per Lliga Catalana i Unió Socialista, respectivament, consumeixen sengles torns en contra de la totalitat.*

*Resposta del senyor Arnau per la Comissió i rectificació del senyor Duran i Ventosa.*

*Intervenció del senyor Conseller Primer en nom del Govern.*

*Resta acabat el debat de totalitat.*

*Se suspèn el debat.*

*Lectura d'un Projecte de Llei referent a l'impost de cèdules personals. Passa a la Comissió.*

*Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió d'Economia referent a la creació d'una Caixa de Crèdit Agrícola i Cooperatiu.*

*Són aprovades les bases 1.<sup>a</sup> i 2.<sup>a</sup> de l'art. 1.<sup>r</sup>*

*El senyor Vidal i Guardiola defensa un vot particular a la base 3.<sup>a</sup>*

*Resposta del senyor Soler i Bru, per la Comissió.*

*Rectificacions dels senyors Vidal i Guardiola i Soler i Bru.*

*Intervenció del senyor Conseller d'Agricultura i Economia.*

*Lectura de la nova redacció de la base 3.<sup>a</sup>, feta per la Comissió.*

*Manifestacions del senyor Vidal i Guardiola.*

*Es aprova la base 3.<sup>a</sup> d'acord amb la nova redacció feta per la Comissió.*

*Són aprovades les bases 4.<sup>a</sup> i 5.<sup>a</sup>*

*El senyor Vidal i Guardiola defensa un vot particular de la Minoria de Lliga Catalana a la base 6.<sup>a</sup>*

*Intervenció del senyor Comorera, per allusions.*

*Resposta del senyor Soler i Bru, per la Comissió.*

*Rectificacions dels senyors Vidal i Guardiola i Soler i Bru.*

*Noves rectificacions dels senyors Vidal i Guardiola i Soler i Bru.*

*Una part de la base 6.<sup>a</sup> n'és desglossada i passa a formar part de la base 5.<sup>a</sup> que és aprovada en aquesta forma, amb el vot en contra de la Minoria de Lliga Catalana.*

*Per tal que la Comissió pugui procedir a la nova redacció de la base 6.<sup>a</sup>, se suspèn el debat.*

*Ordre del dia per a la sessió del dijous.*

*S'aixeca la sessió a tres quarts de vuit de la vetlla.*

S'obre la sessió a un quart de sis de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Al banc roig hi ha els honorables senyors Conseller Primer i Conseller de Justícia i Dret.

Es llegeix i aprovada l'acta de la sessió anterior.

### ORDRE DEL DIA

**Discussió del dictamen de la Comissió especial (Llei Municipal de Catalunya) referent a la primera part del Projecte de Llei Municipal de Catalunya**

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Arnau, President de la Comissió.

El Sr. ARNAU: Senyors Diputats: Es un goig per mi, potser podria dir un dels goigs més grans de la meua vida política, l'haver vingut al Parlament presidint aquesta Comissió de la Llei Municipal.

Jo crec que en relació a la Llei Municipal Catalana, si tots els Partits polítics de Catalunya posen el màxim de la seva bona voluntat, podran arribar a fer una tasca que ens enorgulleixi a tots nosaltres com a catalans.

Hem de presentar ara, una part desglossada del Projecte de Llei Municipal, per raó de la proximitat d'unes eleccions i perquè el Govern pugui tenir en la seva mà l'instrument apte perquè aquestes eleccions puguin ésser convocades.

Nosaltres hem fet ara la part d'organització dels Municipis, i després d'això, vindrà tot el que es refereix al règim electoral. En aquesta part del règim electoral és on possiblement es manifestaran més les discrepàncies que hi puguin haver entre el pensament de la majoria dels Diputats nostres i els representants de les Minories; però en totes les altres qüestions d'aquesta Llei Municipal, jo crec que de la mateixa manera que en el dictamen de la Comissió, la majoria dels articles vénen sancionats per la unanimitat dels Partits, per la unanimitat de tots els que componen la Comissió de la Llei Municipal, crec que també en les altres coses trobarem aquesta forma de coincidència perquè aquesta Llei Municipal respongui no a un moment determinat de la vida política, el present i amb el criteri sol d'un Partit, sinó que pugui portar en el seu interior l'esperit de tots els Partits que componen el Parlament de Catalunya. Jo crec aquest un fet molt important.

Com a complement del Projecte que ha presentat el Govern hi ha un Projecte de Llei que fou presentat al Parlament que serà el complement de la Llei Municipal i és el relatiu a la part de les Hisendes Locals, un dels problemes més

importants de la vida municipal. Jo, en aquest moment, he de felicitar el senyor Conseller de Finances per la manera com ha estat portat aquest Projecte de Llei i per la manera de trobar l'encaix necessari a l'hora present entre la Hisenda de la Generalitat i les Hisendes Locals.

Jo crec que en aquest punt ens demana el patriotisme de tots que fem els possibles per tal d'armonitzar aquest Projecte que hi ha presentat amb la composició dels elements que integren aquesta Comissió, i que, jo crec, que és la millor garantia — que poques vegades s'ha donat a la nostra terra — el fet de què una Llei d'aquesta naturalesa vingui ja integrada per tants elements, que és l'única manera de fer-la eficaç i de fer-la efectiva. Si nosaltres assolim això, crec que haurem realitzat una obra molt gran per a la nostra terra. He de dir també que l'Assemblea de Municipis de «La Unión de Municipios Españoles» que va celebrar-se a Barcelona darrerament, semblava que tots els ulls estiguessin fets en Catalunya, respecte a aquesta nova Llei Municipal, i el nostre goig major seria que nosaltres en presentar aquesta Llei i en ésser aprovada pel Parlament, poguéssim ésser motiu d'admiració i servís d'exemple a tots els altres pobles d'Espanya, i que, precisament, per aquesta Llei Municipal i per la satisfacció que doni als Municipis, pugui servir d'estímul a tots els altres pobles d'Espanya.

Jo tinc fe extraordinària en el Municipi. El Municipi, que és la cèlula més viva de l'organització política, en la majoria dels pobles ha realitzat una obra magnífica i una obra admirable, en la qual els homes que han dirigit la vida local dels pobles hi han portat una gran quantitat de passió i una gran quantitat d'estímul i sols per aquest camí es poden realitzar les obres veritables.

Jo, que amb motiu del càrrec que ostento a la Federació de Municipis Catalans he tingut l'ocasió d'anar a moltes encontres de la nostra terra, he vist els esforços que han fet els nostres Municipis, els esforços que han realitzat els homes que regenten els mateixos i l'ideal que els mena, homes que estimen com una gran obra realitzada, el mateix un arbre que hagin pogut plantar en un passeig, que qualsevol altra realització de més importància.

Aquest és per a mi el motiu de fe major que podem tenir perquè la vida de Catalunya segueixi un camí prosper.

Es hora de donar al Municipi les satisfaccions degudes. Es hora de què aquesta autonomia municipal de que s'ha vingut parlant tants i tants anys vingui consagrada per les Lleis que nosaltres fem i que donem la major efectivitat perquè

aquesta satisfacció que es donarà als Municipis permeti desenrotllar una obra eficaç i positiva a cada poble i que sigui aquest el major estímul perquè ells hi participin, perquè puguin col·laborar tots els pobles de la nostra terra en l'obra de govern de Catalunya.

Nosaltres ara, en aquest moment, no podem parlar de l'abast d'aquesta Llei, perquè podem presentar solament la part que he dit; però jo tinc aquesta confiança d'arribar a la coincidència entre tots els elements que componen la Comissió, perquè aquesta Llei sigui ben estudiada en el si de la Comissió, que es puguin acceptar totes les suggerències que la puguin millorar, vinguin de qui vinguin, i sigui qui sigui el que les proposi, perquè així, conjuntament, quan la presentem aquí, ja portarà, en realitat, l'assentiment de tots els Partits polítics que componen el Parlament de Catalunya.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Duran i Ventosa.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Senyors Diputats: En realitat, gairebé solament és complint un precepte reglamentari que es pot dir que vaig a consumir un torn en contra de la totalitat del Projecte, perquè gairebé no es pot dir, veritablement, que sigui un torn en contra el que jo vaig a consumir en aquests moments, tota vegada que no hi ha la possibilitat de què ningú s'oposi a la totalitat d'una Llei Municipal, i molt menys quan es tracta d'una part desglossada del conjunt de la Llei Municipal que ha estat presentat al Govern de la Generalitat, part en la qual precisament hem donat la conformitat en gairebé tot els individus que componen la Minoria de Lliga Catalana.

Per això ha pogut parlar el President de la Comissió dictaminadora de la Llei Municipal de l'assentiment dels grups polítics que componen aquest Parlament, la qual cosa no vol dir que donem una conformitat absoluta ni al procediment emprat, ni tampoc a tot el contingut d'aquest Projecte de Llei, ni del dictamen que, malgrat tot, subscrivim.

Dic això, perquè convé molt que el Parlament es faci càrrec de què no estem conformes en què s'hagi fet un desgloss d'una part de la Llei Municipal si en aquest desgloss s'entengués que el Parlament es considerava ja satisfet autoritzant el que fa referència a l'organització dels Ajuntaments i a la manera d'elegir-los, i no vingués després molt de pressa la part complementària — que no és complementària, sinó substancial — del funcionament dels Ajuntaments de Catalunya i dels recursos financers amb els quals han de nodrir-se les seves hisendes respectives, perquè dintre de l'organisme municipal, dintre de la constitució general de la vida municipal de Catalunya, no hi ha la possibilitat d'assegurar la constitució, el funcionament i els mitjans econòmics. Es pot separar en els termes estrictes de la Llei, perquè una Llei pot tenir una unitat malgrat que no vagin els articles a continuació uns dels altres i diferents Lleis poden tenir una unitat espiritual si estan harmonitzats els preceptes d'unes amb altres, i solament en aquest sentit hem pogut acceptar en el cas present una Llei regulant l'organització i elecció dels Ajun-

taments, però comptant amb la paraula que respectivament s'han donat els grups polítics d'aquesta Cambra de què immediatament vindrien les altres Lleis: la Llei regulant aquest funcionament i la Llei regulant les hisendes municipals.

Es una mena de compromís que hauriem de contraure uns i altres, compromís que no per no ésser escrit ha de tenir menor valor i que és el de què quan es constitueixin els nous Ajuntaments en 1.º de gener de 1934 estigui aprovada la Llei regulant aquest funcionament i la Llei regulant les seves finances, perquè d'altra manera ens trobariem amb una organització tan perfecta com sigui possible, però no sabriem com ha de funcionar, i després no sabriem amb quins mitjans econòmics comptarien per a satisfer les aspiracions de tots els pobles de Catalunya, que creurien que tenen el dret de demanar a aquests organismes creats per la nova Llei.

Interessa molt a la Minoria de Lliga Catalana el fer constar això, perquè pel mateix que ha donat el seu assentiment amb tota la bona voluntat, amb tota la bona fe i amb tot l'esperit de concòrdia, a la immensa majoria de les conclusions del dictamen sotmès a les deliberacions del Parlament, ha de fer constar que desitja que s'emprengui immediatament la tasca subsegüent, sense perjudici, com és natural, de les vacances a les quals ens sembla que tenim un xic de dret després de tants mesos de treball intensiu; però sense perjudici d'aquestes vacances, és indispensable que emprenguem immediatament els treballs necessaris per tal de realitzar aquesta obra.

Va venir un Projecte del Govern compost per a la vora d'uns tres-cents articles, en el qual s'hi regulava la totalitat de la vida municipal, feta abstracció de la part de les finances municipals. Però amb el desig del Govern, compartit, com és lògic, per totes les Minories i, d'una manera especialíssima, m'atreviria a dir, per la Minoria de Lliga Catalana, de facilitar com més aviat sigui possible la consulta al Cos electoral, es va fer aquesta separació d'aquests cinquanta o seixanta articles els quals es refereixen exclusivament a l'organització dels Ajuntaments i a la manera d'elegir-los.

Si diguéssim que tots els punts de la Minoria de Lliga Catalana han estat acceptats íntegrament per la Comissió, no diria la veritat, com és natural; no diria la veritat perquè és molt lògic que hi hagin hagut discrepàncies de criteri i que la majoria de la Comissió, que naturalment pertany a un Partit diferent del que pertanyem nosaltres i que sustenta unes doctrines diferents a les nostres, ha hagut de mantenir els seus principis i és lògic també que les Minories s'hagin hagut d'adaptar a les decisions definitives de la Majoria. Però tampoc no diria la veritat si no recongués, en conformitat amb el que ha dit el senyor President de la Comissió, que dins de la Comissió ha dominat un criteri de concòrdia, més que de concòrdia, encara, de franca i de sincera cordialitat, i nosaltres, que figurem en una Minoria, hem de reconèixer que hem tingut la satisfacció de què en determinats punts substancials, hàgim pogut arribar a aquestes solucions de concòrdia i de cordialitat. Llàstima, amb tot, que no hagi estat possible la concòrdia en la totalitat. Hi ha alguns punts en què tots els nostres esforços han estat impotents per a arribar a portar a l'ànim dels individus de la majoria de la Comissió el convenciment de què la raó ens assistia. Cal

tenir en compte que en una matèria com la de la Llei Municipal, tot detall, per petit que sigui, té una transcendència gran. Es pot dir que no hi ha qüestions de detall en l'organització dels Municipis; tot és substancial i, com que tot és substancial, és per això que ens sap més greu que en alguns punts no ens hagi estat possible portar a l'ànim dels nostres companys el convenciment de la nostra raó.

Em referiré només, perquè estem en un discurs sobre la totalitat, a alguns punts com aquell que nosaltres demanàvem de què les renovacions dels Ajuntaments no s'haguessin de fer, segons una rutina inveterada, per renovació parcial, sinó que la renovació es fes amb tota la seva totalitat; perquè aquell mateix criteri que hi ha hagut per a demanar la renovació total del Parlament, lògicament s'havia d'aplicar també a les renovacions totals dels Ajuntaments. Ens direu que precisament nosaltres sosteníem el contrari, però les raons que hi havia per una organització de caràcter polític com era el Parlament, són unes raons a la inversa quan es tracta d'unes representacions de caràcter administratiu. Que les renovacions biennals s'aplicaven com quan en el règim antic espanyol s'aplicava aquella famosa Llei Mellado, que trencava l'esperit de continuïtat possible en els Ajuntaments, perquè els Regidors no podien ésser reelegits, no podien ésser almenys immediatament reelegits i això naturalment creava la impossibilitat d'aquest esperit de continuïtat que en una corporació administrativa és indispensable. Però en el moment que s'estableix aquí la possibilitat de la reelecció indefinida, l'esperit de continuïtat podia ja restar salvat.

Nosaltres salvem aquest criteri nostre en aquest punt, com l'hem de salvar d'una manera especialíssima, en un altre punt més substancial encara, que és el de l'elecció. Encara ens sap més greu no haver pogut arribar a portar a l'ànim de la majoria de la Comissió aquest nostre convenciment de la necessitat absoluta d'implantar el sistema de la representació proporcional, sistema de representació proporcional que cada dia s'ha anat extenent més en tots els països d'Europa, que indubtablement serà la fórmula definitiva de les democràcies; que les democràcies, o no viuran o s'hauran d'acollir constantment al sistema de la representació proporcional; que sense els sistemes de representació proporcional estarà sempre subjectes a aquestes ventades grosses, ara cap a la dreta i ara cap a l'esquerra, que fan, amb aquest joc de pèndul constant la inestabilitat completa de totes les institucions polítiques dels pobles. Amb el sistema de la representació proporcional aquest esperit de continuïtat que abans demanàvem per a les corporacions municipals de caràcter administratiu, principalment, restaria assegurat. Vosaltres no ho haveu volgut i naturalment que, d'acord penso amb els nostres companys de la Minoria socialista, haurem de sostenir un vot particular interessantíssim, aquest sí, defensant el sistema de la representació proporcional per les eleccions de tots els Ajuntaments de Catalunya; sistema de representació proporcional que no vaig a entrar ara al seu examen d'una manera detallada, que això haurà d'ésser objecte en la discussió del vot particular, però que té tant ambient en la vida política i administrativa del nostre poble que gai-

rebé tots els Ajuntaments d'alguna importància de Catalunya han elevat al Govern de la Generalitat la seva instància demanant que s'apliqués el sistema de representació proporcional a la nova Llei que estava en projecte. Vol dir que no es tracta simplement d'un desig d'un determinat Partit polític, sinó de quelcom que està en l'ànim de l'opinió catalana, de quelcom que ha anat introduint-se amb força dintre de la consciència col·lectiva de Catalunya, perquè pugui ésser una realitat que els Ajuntaments siguin la representació de tot el poble i que totes les corporacions polítiques i administratives de Catalunya siguin, no uns catalans contra els altres, sinó la representació del conjunt de tots els catalans degudament representats en la proporció deguda de les seves respectives aspiracions i sentiments.

Salvant aquestes i altres discrepàncies de detall, és evident que nosaltres ens hem complagut d'una manera extraordinària en ajudar els companys de la Comissió en la redacció d'aquest dictamen i que — amb això ja està dit tot — estem disposats a donar totes les facilitats per la discussió i consegüent aprovació d'aquest Projecte, salvant, com hem dit abans, els nostres respectius punts de vista.

Havia fet una al·lusió, el senyor President de la Comissió, de la llarga història de Catalunya, consagrada al desig de veure implantada l'autonomia municipal. Jo recordo, senyors Diputats, que ja fa més d'una trentena d'anys, l'any 1902, quan tot just començada a implantar veritablement la democràcia i la legalitat electoral a la ciutat de Barcelona, quan l'entrada dels que aleshores es deien simplement republicans i els que ens dèiem simplement catalanistes a l'Ajuntament de Barcelona, en l'any esmentat, ja començà una campanya que ha anat seguint fins el dia d'avui perquè la Llei Municipal espanyola quedés reformada en un sentit més adient a les aspiracions de Catalunya. Ja aleshores, estimats companys nostres, alguns dels quals avui en llocs preeminents figuren en les vostres files, altres desgraciadament han desaparegut d'aquest món, altres encara estan al costat nostre, varen començar a treballar proposant fórmules diverses que després s'han anat transformant, han anat essent objecte de més detinguts estudis, fins a parar a concretar-se en quelcom d'aquest Estatut Municipal de l'any 1924, que sense que vulgui dir que pugui tenir la conformitat de tots, n'hem de dir, amb tota lleialtat, que el pitjor mal que té o potser l'únic mal veritable que té, és el de la signatura que té al seu peu, però no pas el seu contingut, amb el qual estem en una grandíssima part d'acord tots vosaltres, els socialistes i nosaltres.

Ha estat un treball d'anys i anys i anys que ha anat transcendent a totes les esferes de la vida municipal espanyola, que ha anat influïnt en tota la consciència municipalista de totes les terres d'Espanya, però que pròpiament ha tingut el seu naixement en aquesta ciutat de Barcelona i en les altres grans ciutats de Catalunya. Aquesta obra ens imposa a tots en aquest primer Parlament de Catalunya l'obligació extraordinària, fonamental, substancial, de què les primeres Lleis, i si la primera, no, que el Parlament de Catalunya donés, fos aquesta una organització de la vida municipal d'acord amb aquestes aspiracions cons-

tantment sostingudes per elements catalanistes i republicans catalans de Catalunya.

Es per això que en anunciar el Govern la presentació d'aquest Projecte, la Minoria de Lliga Catalana va oferir des del primer moment, amb tota cordialitat, la seva col·laboració. La va oferir llavors, l'ha mantinguda en el si de la Comissió, i la mantindrà durant les deliberacions que han de venir i que és de creure no han d'ésser llargues; no ens sabrà gens de greu que es vegi ben clara aquesta col·laboració, la qual no significa que haguem de donar la nostra conformitat absoluta a tot. Ja sabem que tota obra política és una obra de transacció constant i no hi ha d'haver, almenys, per part dels que no tenen la força a la seva disposició, la pretensió d'imposar sempre el seu criteri.

Aquesta col·laboració, com dic, la vàrem oferir i la mantindrem. Si algú després diu que nosaltres anem massa units amb vosaltres perquè en aquests moments donem la nostra col·laboració, no a l'Esquerra, no al Partit d'Unió Socialista, sinó a Catalunya, pitjor per aquells que ens ho critiquin. Nosaltres en aquest moment en donar la nostra col·laboració per a fer una Llei d'organització i d'elecció dels Ajuntaments que sigui tan perfecta com a obra humana pugui ésser; en donar la nostra col·laboració i en prestar el nostre esforç creiem que complim amb la nostra consciència de catalans, que complim el manament que nosaltres mateixos ens vàrem donar quan acceptàrem el càrrec de Diputats pel Parlament de Catalunya. Que poques vegades tindrem una satisfacció tan gran com en aquests moments, si entre tots, amb la col·laboració de tots, amb la bona voluntat de tots, amb l'esforç de tots, tractant de convèncer-nos els uns als altres en els punts de discrepància i ajuntant-nos nosaltres per a defensar-nos contra els que de fora ens critiquin, poguem arribar a realitzar una obra que pugui ésser una glòria d'aquest Primer Parlament de Catalunya. (*Molt bé, en els bancs de Lliga Catalana.*)

El Sr. SERRA I MORET: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Serra i Moret.

El Sr. SERRA I MORET: Senyors Diputats: En aquestes tardes estiuenques i amb l'estuba que fa en aquest edifici, quan es presenta un dictamen que no té oposició és molt natural que els senyors Diputats no prenguin un gran interès en la deliberació que sotmet a ells mateixos. No obstant, a nosaltres ens semblaria cometre un manament si malgrat la gran coincidència i cordialitat que ha existit en les deliberacions de la Comissió en el moment de presentar-se el primer dictamen d'aquesta Comissió nosaltres no prenguéssim part en aquest acte solemne de presentació del primer Projecte de Llei Municipal de Catalunya, que encara que això sigui només una cosa embrionària i el començament de la Llei que ha de desenvolupar-se després i en la confecció de la qual nosaltres confiem trobar també les mateixes coincidències, nosaltres creiem que la cosa és de tanta solemnitat que val la pena d'esmerçar-hi alguns minuts perquè cada una de les representacions que componen aquest Parlament pugui dir quina és la

seva opinió sobre matèria municipal i pugui establir un criteri dintre del qual després es veurà com es perfilen les seves opinions en el transcurs de la discussió d'aquesta Llei.

Nosaltres ens hem trobat amb un Projecte presentat pel Govern de Catalunya, Projecte en conjunt acceptable; nosaltres ens hem trobat a la Comissió que tot just hem insinuat alguna objecció a qualsevol extrem d'aquest Projecte, aquesta objecció ha estat ben acollida i ha trobat una afortunada coincidència, no solament entre els representants de la Majoria, sinó també en els representants de Lliga Catalana. Per consegüent, nosaltres hem posat gustosament les nostres signatures al peu d'aquest primer dictamen; vol dir que hi estem completament d'acord, que nosaltres acceptem aquesta realitat i l'acceptem amb joia i satisfacció. No obstant, en aquest moment inicial, voldria distreure la vostra atenció uns breus minuts per a dir-vos que en la nostra concepció i en els nostres principis hi ha alguna cosa fonamental que difereix de tot el sistema, perquè nosaltres, que tenim fe en la democràcia, nosaltres, que de la democràcia en fem una doctrina, encara que molts creguin que el socialisme és fonamentalment antide-mocràtic — i és que ells fonamentalment s'equivoquen —, nosaltres, que tenim fe en la democràcia, ens plauria moltíssim que quan es tracta del naixement de Catalunya, i hem d'entendre que el naixement de Catalunya és aquest, que Catalunya neix en la consciència dels seus ciutadans, la minúscula fracció de catalanitat que hi hagi en cada un dels membres que componen la nostra societat, que és on es desenrotlla tot el concepte de la nació que hi pugui haver després, i que pugui arribar una copulació general per tal que tots en tinguem una consciència completa. Nosaltres sempre desitjàriem que les Lleis comencessin a germinar en la consciència del poble, en la gent del poble, i que els Municipis, a ésser possible i si no s'hagués d'interrompre, com no s'hauria d'interrompre, la vida normal de tota la nació, fóra sempre preferible que els pobles comencessin a tenir la concepció dels seus Municipis, que l'expressessin en una forma o altra, que ho concretessin en la forma que ells poguessin o sabessin i que, finalment, vegéssim nosaltres cristallitzat tot aquell tipus de col·lectivitat diem-ne primària, que compona o hauria de compondre la nostra societat per tal de què damunt d'ella, per sobre d'ella i com a conjunció de tota ella, després nosaltres vegéssim formar-se en estratus superiors el que podríem dir-ne el pla nacional de Catalunya. Ens plauria moltíssim que això fos possible i ens hauria plagut molt que el Govern de Catalunya hagués tingut aquesta concepció; perquè el Govern de Catalunya en això no s'ha apartat de les regles generals, de tots els Governos i ha partit des del punt de vista de la seva pròpia posició.

El Govern de Catalunya és la concentració dels poders de Catalunya i fins s'ha de creure la concentració de la consciència nacional de Catalunya, i dóna unes certes normes dintre de les quals podran estructurar-se els Ajuntaments i podran constituir els seus nuclis municipals i desenvolupar la seva vida local. Ens hauria plagut més a nosaltres que la cosa hagués estat a la inversa: que els Municipis es produïssin espontàniament segons la seva pròpia concepció i que després, encara que hagués estat necessari, s'hagués fet una Llei per

a consagrar cada estat de consciència que s'hagués produït en els distints nuclis urbans o municipals de Catalunya. Això no és en absolut cap novetat i fins m'atreveixo a dir que això que jo ara exposo d'una manera molt imperfecta, perquè en aquesta improvisació no podedu demanar més perfecció, això és realment el que ha succeït a través de la història, i això és el que està succeint encara avui en alguns indrets del planeta; i no he de parlar d'aquells llocs en els quals jo he passat la meua joventut, com els Estats Units i el Canadà, on les coses encara es produeixen així, sinó que puc parlar de més aprop, d'Anglaterra per exemple, on encara en aquest mateix moment s'estan organitzant Municipis i on després que cada Municipi ha trobat el seu punt dolç, el lloc de coincidència de la majoria per a la seva organització de tots els assumptes locals, aleshores passa la Llei al Parlament, i el Parlament l'aprova d'una manera expressa en cada cas.

A nosaltres ens hagués plagut més que l'estructuració municipal de Catalunya s'hagués fet així, encara que s'haguessin produït moltes diversitats dintre de Catalunya, perquè de totes aquestes diversitats és del que es fa i del que es compona la consciència nacional de Catalunya. Aleshores nosaltres segurament, dintre d'aquest tremp de pensament, hauríem trobat una composició democràtica molt superior a la que trobarem mentre nosaltres ens creguem posseïts de totes les llums i siguem nosaltres els que dictem les regles per a tot el poble de Catalunya. Hi ha d'haver, al nostre entendre, aquest comerç i aquesta reciprocitat entre el pensament dels ciutadans i el pensament dels legisladors.

Dic que això succeeix en molts països, però naturalment que no és novetat per a cap dels senyors Diputats si dic que els Municipis de Catalunya també s'iniciaren així, perquè tots sabem que els Municipis han començat amb la lluita sostinguda contra el poder feudal i que les organitzacions sortides dels elements de treballadors i de productors anaven constituint la primera consciència, el primer aglutinant, dels ciutadans en contra del poder absolut. I si aquest fet es realitzava a través de la història, nosaltres, potser hauríem pogut tenir l'atreuiment de consagrar-lo una vegada més en el moment en què nosaltres considerem que Catalunya reneix i, fins podríem atrevir-nos a dir que neix. I la seva naixença en aquest cas potser hauria estat més completa i hauria realitzat el cicle d'una manera més perfecta, perquè en tots aquests anys parlant del renaixement de Catalunya i del recobriment de les seves llibertats, nosaltres hem pogut veure en tots els Partits, en tots els matissos, en tots els nuclis de ciutadans que han seguit cordialment i amb entusiasme aquest moviment a favor de les reivindicacions de Catalunya, com en tots ells hi havia algun matis del que podríem dir-ne la projecció de la història contemporània, naturalment, en les consciències dels contemporanis.

Cada vegada que Catalunya ha tingut, no diré la potestat, però sí l'atreuiment i la iniciativa de presentar algun Projecte per tal d'afiançar la seva llibertat, sempre aquest Projecte ha tingut tots els aspectes dels mateixos Projectes que es

produïen en totes les esferes i en tots els organismes governamentals dels quals nosaltres ens queixàvem i dels quals nosaltres blasmaïem. Natural és que així sigui i en això no hi ha cap culpa per a ningú, però nosaltres potser tenir la superstitió d'ésser fonamentalment renovadors i de creure'ns en això fonamentalment revolucionaris. Fins en la qüestió de Catalunya, fins en el pensament de la nacionalitat catalana, quan nosaltres diem que no som nacionalistes — i ho he dit jo moltes vegades i ho afirmo avui una vegada més — no diem mai que neguem, naturalment, la nacionalitat de Catalunya. Si Catalunya existeix, existirà tant si en som partidaris com no. Existirà per un fet biològic, irressistible, incontenible i que haurà de produir-se en la història, volguem o no. I aquest fet que és innegable, aquest fet nosaltres voldríem que es produís d'una manera espontània en tots els vassos comunicants d'aquesta democràcia que ha de constituir Catalunya, i voldríem veure sempre que la consciència de Catalunya regís totes les coses i que tot el que per a nosaltres pogués representar un nexa nacional, no fos més que una col·laboració cordial per a realitzar els fets de la vida d'una manera germanívola, fraternal i elevada, i que nosaltres poguéssim veure des del començament de les coses fins al més alt dels ministeris una realització completa del ideal de Catalunya com una societat perfecta, com una societat exemplar, com una cosa de conjunt que pogués produir-se al món per a exemple i per a estímul de totes les altres col·lectivitats.

Al nostre entendre, això neix en els Municipis. Sense un poble educat, sense un poble que pugui pensar i que pugui realitzar els seus pensaments i els seus ideals, sense un poble que pugui participar constantment del poder en una forma o altra, sense un poble que vulgui dirigir les seves activitats envers la col·lectivitat i lligar tot el seu interès personal amb la col·lectivitat, aquesta realització no és possible, i, per això, nosaltres concebem els Municipis creats així amb tots els interessos, amb totes les organitzacions, tot el que representa germen de vida, afegit, conjugat i unit per tal de crear el primer nucli col·lectiu, el primer nucli polític, el primer nucli de govern, i, aleshores, això consagrat pel Parlament català, com deia, en cada cas que fos necessari reunir-ho tot perquè del conjunt de totes aquestes voluntats manifestades, nosaltres en tinguéssim un guiatge gairebé perfecte per a poder legislar tot el que l'esdevenidor ens conferirà, que no serà solament això que fixa l'Estatut, sinó coses molt més superiors i molt més àmplies.

(*Entra a la Cambra el Conseller de Cultura.*)

Veus ací, doncs, com en aquest moment, nosaltres sentim, malgrat tenir aquestes idees fonamentals i bàsiques, sentim una satisfacció de veure que quan es tracta d'una cosa seriosa, d'una funció important del Parlament, d'una acció que forçosament hauria d'ésser de conjunt, i que afortunadament comença a ésser-ho, nosaltres sentim la satisfacció de veure com el pensament de Catalunya, com deia el senyor Duran, ens ha il·luminat una mica a tots. Que per a totes les Lleis, diguem-ne passatgeres, per a totes aquestes

coses que, a vegades, hem hagut de fer aquí, purament de margència, que no hi hagi coincidència entre nosaltres, no solament és una cosa lògica, sinó que és també convenient, però tractant-se d'aquelles coses que comencen a ésser l'estructuració de Catalunya, és de desitjar i ens plau que així sigui, que hi hagi alguna coincidència o que n'hi hagin moltes com en aquest cas.

Però fixint-se els senyors Diputats que el dictamen que presentem avui és només que els inicis de la Llei, és potser matèria dintre de la qual els punts de vista polítics no ens poden dividir gaire. Nosaltres parlem aquí únicament de la constitució dels Municipis, dels Regidors o dels consellers que han de formar-ne part, dels Batlles, del Consell de Govern, i d'altres coses per l'estil; hi han en això conceptes diferents. Alguns creuen que no hauria d'haver-hi Consell de Govern, nosaltres creiem que sí i tenim moltes raons en què recolzar-nos des d'un punt de vista purament democràtic. Alguns creuen que això merma les facultats dels Consellers, i disposa solament en uns quants aquelles funcions que són de tots, i nosaltres creiem que quan vol dipositar-se massa en les funcions executives, el que passa és que es reuneixen aleshores en unes soles mans, i és quan esdevenen totes aquestes monstruositats que nosaltres hem hagut de contemplar en el quadre de la nostra vida político-municipal, fins fa uns quants anys, molt lamentable.

A part, doncs, d'això, a part de petites discrepàncies que poguessin haver-hi i que afortunadament no n'hi ha, nosaltres podem dir que no ens podien dividir gaire aquestes qüestions preliminars de la Llei Municipal, i que no ens han dividit. Ens divideix, sí, com ha dit el senyor Duran i Ventosa, la part de representació; ens divideix dels nostres companys i amics d'Esquerra Republicana, perquè nosaltres que ja partim d'aquest principi que he exposat abans, no podem ésser partidaris de cap règim majoritari. No podem ésser-ne partidaris perquè som demòcrates i perquè nosaltres volem veure la vida ben diluïda i ben escampada en tot el Cos de la nació i de la collectivitat, i nosaltres volem veure com tothom participa del Govern en la mesura que li correspon i que cal, i no volem veure que en nom de cap principi es bandegin altres principis; no volem només que cada un tingui en la proporció que li correspon, aquella participació en el Govern i en l'administració de la cosa pública. Hem de desitjar que el nostre poble tingui molta consciència perquè no caigui en aquests colapses com han caigut altres pobles d'Europa, i que hem de confiar que Catalunya no hi caurà mai, sobretot si sabem donar-li la consciència que cal de la seva vida i de les seves funcions democràtiques i perquè allò no s'esdevingui es precis que tothom es vegi representat i correspost en les funcions de Govern, i quant més fina és la consciència colectiva, més ha de restar ofesa que hi hagi qui s'atribueixi totes les funcions i en separi aquells que hi tenen també un dret efectiu i segur.

Com que nosaltres no podem acceptar aquest principi sense referir-nos al detall, sense referir-nos nosaltres al que podríem dir-ne el desenvolupament d'aquesta idea de participació de tots, nosaltres hem

de dir que aquí discrepem en absolut del criteri de la Majoria d'Esquerra Republicana, i que tenim un vot particular que, com saben els nostres companys de Comissió, s'ha estudiat amb tot l'efecte i tota l'atenció en el si de la Comissió, i que no ha estat acceptat per ella, però que nosaltres el defensarem amb tota la nostra energia. Tenim necessitat de fer-ho, no solament des del punt de vista doctrinal, perquè les nostres doctrines poden ésser bones o dolentes, que el temps ja ho dirà, però hi ha coses en les quals no es tracta solament de la fondat de la doctrina, sinó de coses d'aplicació i de vida, de realitats que determinen uns fets o uns altres, i nosaltres aquí no solament hem de posar-hi tota la nostra aportació doctrinal, sinó que hem de posar-hi tota la nostra experiència i tota la nostra voluntat perquè les coses que faci el Parlament de Catalunya, sobretot aquestes que són bàsiques i fonamentals, reixin i tinguin aquell èxit que mereixen.

Es, doncs, necessari, que nosaltres ja en aquest moment diguem que no estem en absolut d'acord amb cap règim majoritari. Fixeu-vos bé, senyors Diputats, l'ofensa que representa per a la gran massa dels electors, sobretot si són electors conscients, electors pensants i actius, que hi hagi un Partit que s'atribueixi la representació màxima, totalitària quasi podríem dir-ne, en les funcions de Govern. Tots aquells que en són apartats injustament, tots aquells que sumen, reunits, molt més que la Majoria, no solament resten fora d'aquesta funció, sinó que queden relegats a ciutadans desconeguts, i que en res intervenen, sinó és quasi podríem dir com una funció pertorbadora, en allò que és Govern d'un poble. I l'argument que s'esgrimeix sovint, que no hi ha Govern possible sense règim majoritari, és un argument completament fals. Hi ha Govern possible, més efectiu, més segur, més real, i, sobretot, complint molt millor les funcions que li encomana la collectivitat, quan en aquest Govern hi han representacions o coordinacions del pensament dels altres; es compleixen molt millor les funcions del Govern, quan aquest Govern ha sortit d'una representació proporcional, que no quan ha sortit d'una representació majoritària. Tot Govern, sigui majoritari o no, viu de compromís; no solament viu del seu programa i d'aquella part de legislació o d'execució que es proposi realitzar. Viu d'un compromís amb l'opinió, d'un compromís que en tot moment pot ésser un equivoc mentre hi hagi un règim majoritari, mentre que amb un règim de representació proporcional l'equivoc no és possible perquè ha estat establert d'una manera decisiva, pràctica i clara en cada elecció i consulta, i el Govern pot desenrotllar un programa o una obra de conjunt, i pot donar satisfacció a tots els sectors de l'opinió, que tots la mereixen, mentre que l'altre no ha de fer res més que ofendre continuament tots aquells que no tenen representació i que no participen en les funcions de Govern.

Si això és nociu i si això és deplorable en el conjunt, encara que es tracta d'interessos més elevats i és més possible la coordinació i aquesta intelligència, encara que en siguem contraris i enemics, sapiguen que això no és possible en les collectivitats diguem-ne primàries, en els primers estratus de la societat, allà on es reuneixen els homes que surten de casa seva i comencen a exercir llur funció de govern, llur

primera participació en la col·lectivitat o en el govern de la col·lectivitat i que, per consegüent, comencen, com si diguéssim, les primeres lletres del que han d'ésser llurs funcions de ciutadania. Aleshores això ja no és solament lamentable, sinó que és nociu i contrari a l'educació ciutadana. Els homes que saben que organitzant un Partit que compta amb un vot de majoria sobre qualsevol altre Partit, no sobre tots, sinó qualsevol altre Partit, i s'adjudiquen per aquest sol fet la representació del 65 per 100 de la totalitat, aquests homes aprenen un frau, aquests homes deformen llur intel·ligència, aquests homes s'eduquen malament i arribaran a ésser ciutadans de qualsevol categoria, però sempre sabran que llur voracitat està davant de totes les regles de l'ètica, i que per damunt de tot senten dintre d'ells mateixos com un impuls franc de conviure en una societat que revela aquest esperit per damunt de tot el Govern i l'hegemonia del poble, malgrat de no tenir ni la majoria, ni la confiança de tots, ni de la mateixa majoria.

I aquest fet nosaltres no l'hauríem de consagrar. Perquè encara podria passar aquí, però en les col·lectivitats primàries, repeteixo, no hauria de passar, perquè les col·lectivitats primàries han d'ésser representació de tots, perquè el Municipi és de tots, i malaventurat aquell que es consideri no representat dintre d'un Municipi, perquè aquí comencen les resistències, d'aquí neixen les resistències, d'aquí ve aquest concepte de tribut, de càstig, i quan es demana la participació ciutadana es troba sempre una resistència. I és lògic, i és natural, i és sobrerament explicable, que es trobi resistència en aquell a qui se li consulta i quan se li consulta i emet la seva opinió, aquesta opinió no troba ressò enlloc. I així els homes, per molt fervorosos que siguin, no poden sentir-se ciutadans entusiastes i no paguen amb gust els tributs ni aniran a complir les seves funcions i obligacions de cap classe amb generositat ni amb cordialitat. S'aparten de la societat perquè la societat, en certa manera, els refusa.

I s'explica així perquè es tracta de cosa simple, perquè es tracta del Municipi, sigui petit o sigui gran, però que, en definitiva, cal tenir en compte que als Municipis s'hi va a aprendre, que els homes s'han d'educar en el Municipi, i és bo que en els Municipis s'eduquin, com és bo que els homes vagin a l'escola primària. Allà comencen a aprendre, primer el que és una col·lectivitat, un conjunt d'interessos, el respecte al pròxim i les idees alienes; i dintre d'aquesta educació els homes van formant-se i moltes vegades surten d'allí els homes millors, els millors governants, aquells que han donat bona llum i dies brillants a molts pobles.

Sentim, doncs, moltíssim, que el Parlament de Catalunya no es pronunciï en aquest cas per a la representació proporcional; i això vol dir, senyors Diputats, que encara que sigui contra la nostra voluntat, nosaltres haurem de presentar algun vot particular, perquè totes les coses tenen el seu conjunt malgrat de què estem d'acord amb el dictamen presentat i, que com hem dit, l'hem signat amb molta satisfacció, hi han certes coses que es relacionen amb la representació proporcional que nosaltres, o haurem de demanar la seva supressió o la seva modificació, tota vegada que el projecte del Govern és a base majoritària, i aquest projecte i dictamen va encaixat en la base majoritària.

A part d'això, repeteixo, que nosaltres desitjarem que l'obra parlamentària, sobretot quan es tracta de coses de la importància com la que representa la Llei Municipal, no hagués d'ésser modificada per molts anys, i que dongués als Municipis unes possibilitats d'estructurar-se en entitats robustes, fortes i educadores.

A part d'aquestes petites discrepàncies, que fora d'allò que representa la representació proporcional, són petites a part d'això, nosaltres no solament hem de donar totes les facilitats, sinó que en sotassignar aquest dictamen, tenim la satisfacció de dir que el conjunt de la Cambra s'ha demostrat en això unànime i que hem vist viure en aquests moments aquesta idea de Catalunya que sempre ens ha unit i sempre ens unirà, perquè quan de Catalunya es tracti, sobretot en matèries que afecten tan fonamentalment la nostra vida, nosaltres estem segurs de què totes les diferències polítiques hauran d'ésser sinó completament borrades, almenys hauran d'afeblir-se moltíssim, i nosaltres trobarem punts de concòrdia i punts de coincidència per a legislar a satisfacció i benefici del poble de Catalunya.

En la resta de la Llei, probablement podrem avenir-nos també; però repeteixo que si alguna discrepància hi hagués, no és d'estranyar. En aquesta obra preliminar haurem pogut estar d'acord i desitjo que ho estem després. I ho desitjo sobretot, perquè la Llei Municipal és com si diguéssim, la pedra de toc d'aquest Parlament, i el que surti bona o dolenta farà l'executòria de la nostra capacitat i de les nostres possibilitats com a legisladors de Catalunya.

I res més.

El Sr. ARNAU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. ARNAU: Senyors Diputats: Parlo per a respondre a les paraules pronunciades pel senyor Duran i Ventosa, en nom de la Minoria de Lliga Catalana, i les que ha pronunciat el senyor Serra i Moret, en representació de la Minoria d'Unió Socialista de Catalunya.

El senyor Duran i Ventosa ha alludit el desig de què prossegueixin els treballs de la Comissió amb tota l'activitat possible; i precisament jo he de dir-li que és desig del Govern i de la Comissió que aquests treballs puguin ésser continuats fins arribar al final d'aquesta Llei Municipal, perquè el Govern de Catalunya — i això em plau dir-ho molt directament als representants de la Minoria de Lliga Catalana — és el primer interessat — i així ho ha interessat de la Comissió — en què aquest dictamen es dongués el més aviat possible, fins en què s'hagués pogut donar ja abans. I contràriament a unes manifestacions que es varen publicar en el periòdic que encarna les vostres idees (*L'orador s'adreça als senyors Diputats de la Minoria de Lliga Catalana.*) les quals suposaven que per part de la Majoria hi havia un interès en anar ajornant aquesta part que feia referència a les possibilitats de les eleccions, jo us he de dir i torno a repetir-ho, que això és molt important, que el Govern i d'una manera especial el senyor Conseller Primer, sempre i a tothora ens demostrava

la premsa que sentia perquè vingués aquesta part del Projecte de Llei al Parlament.

I també he de dir que per part dels representants de la Majoria a la Comissió, s'ha fet tot el possible perquè vingués quan abans millor; però ha trigat més potset a venir aquesta actuació de la Comissió, per aquesta unanimitat amb què presentem el dictamen a la Cambra; i així moltes discussions que haguessin hagut de tenir aquí en el Saló de Sessions, les hem tingut en el sí de la Comissió, i no hi ha dubte que aquesta tasca de la Comissió en realitat ha estat més efectiva.

Ha parlat també el senyor Duran i Ventosa dels seus desitjos de que vingui lligada la Hisenda el més ràpidament possible amb aquesta Llei Municipal. Jo no he de dir altra cosa més que, com és natural, també és un parer nostre i és un parer del Govern, parer que s'ha demostrat en la presentació d'aquest Projecte de Llei a què he alludit abans, perquè sense parlar d'Hisendes locals, no es podia parlar de la Llei Municipal, perquè aquesta és una de les qüestions més importants, una de les qüestions que caldrà estudiar a fons, perquè en realitat les hisendes municipals es troben estrangulades per enormes pesos que s'han posat al seu damunt. I si nosaltres en aquesta hora de fer la Llei Municipal no donéssim a les Hisendes municipals tota l'elasticitat possible perquè els municipis no es poguessin produir amb la màxima llibertat i poguessin desenrotllar una obra de profit a cada localitat, nosaltres no hauríem fet res de bo. Perquè què en treuríem de donar al poble una autonomia municipal, si per part de la Hisenda aquesta autonomia no els hi era corresposta? Per això és pel que és desig nostre que aquests treballs prossegueixin amb la major activitat possible i que aquesta Llei amb tot el seu conjunt es pugui presentar ben aviat a aquesta Cambra.

Ha parlat també el senyor Duran i Ventosa de la renovació parcial o biennal. A aquest respecte, el nostre parer ha estat ja demostrat d'una manera unànim, lligat indubtablement al que ha portat el Govern al Projecte de Llei. I és així perquè nosaltres considerem d'indiscutible necessitat aquesta renovació parcial, perquè la vida municipal no s'estronqui. Quan uns homes entren en un municipi—i això ho saben per la pràctica els homes que han passat pels municipis—, de cop i volta és impossible que puguin estar al corrent de tot el funcionament de la vida municipal, perquè per a totes les coses es necessita la pràctica i això fa que si les renovacions són parcials, els homes que resten al municipi són aquesta garantia de continuïtat, i en canvi amb les renovacions totals —ho havem vist desgraciadament en molts municipis—, els homes nous podríem dir que s'han hagut de lliurar als funcionaris, perquè desconeixien tot el que era aquesta vida municipal.

I ha alludit a l'Estatut municipal de la Dictadura, i em plau aquesta al·lusió i la recullo perquè precisament l'Estatut municipal que es diu de la Dictadura, per molta gent és solament vist per la seva procedència; però hem de dir que la Dictadura no sabia res de l'Estatut municipal, que els homes que manaven a les terres ibèriques en aquell temps, és fama que en una nit els varen presentar

el projecte —com se'ls hi presentaven gairebé tots els projectes—, i solament varen preguntar si estava bé, varen dir que sí, i el signaren, i quan varen veure que aquest Estatut municipal venia a donar una autonomia als municipis, la primera cosa de la qual es varen preocupar fou de tallar el pas a aquesta autonomia amb la imposició del Delegat governatiu. I d'ací ve que en parlar de Consells de Govern tothom troba molt natural que molts els mirin amb prevenció i uns altres els mirin fins amb repugnància, pel mal ús que va fer-se dels Consells de Govern a conseqüència de la Dictadura, però és que s'en feu un mal ús i no era culpa de les lleis, sinó del règim que hi havia imposat a la nostra terra.

Jo en aquest punt sí que he demanat als senyors Diputats que recapacitin sobre la importància dels Consells municipals, perquè tot allò que es diu que són una actuació contra la democràcia és un mite pur. Els Consellers de govern municipals són una garantia per a la democràcia, perquè treuen el poder unipersonal de l'Alcalde al qual els municipis han de donar aquest marge de confiança sense el qual el municipi no podria funcionar, i fan que aquesta representació unipersonal de l'Alcalde es trobi compartida entre quatre, cinc o vuit homes, segons la categoria de les poblacions, i això en realitat és una garantia per a tots.

I té un sentit pràctic en la vida administrativa dels Municipis, perquè treu aquell parlamentarisme excessiu i abusiu que es fa als Municipis, on per coses fútils que una Comissió les resol ràpidament, es promouen grans debats. I en aquest sentit he d'alludir al Municipi major de Catalunya, el de Barcelona, i si poguessin parlar la majoria dels catalans que no han assistit al saló del Consistori barceloní, però que per mitjà de la ràdio han escoltat les sessions municipals, veuríem que gairebé tots els catalans...

El Sr. PRESIDENT: *(Toca la campaneta.)* Hem de creure que la Corporació municipal compleix amb els seus reglaments. *(Rialles i diversos comentaris que no arriben clarament als taquígrafs.)*

El Sr. ARNAU: Jo no parlo solament per l'Actualmentament actual...

El Sr. TRIAS DE BES: No eren radiades les sessions dels altres! *(Alguns senyors Diputats diuen paraules que no s'entenen prou bé.)*

El Sr. ARNAU: Tots sabem la forma abusiva del parlamentarisme als Municipis, i no vull remarcar que no és que vulgui dir-ho per l'hora actual del Municipi barceloní, perquè a l'hora actual, si aquests abusos existeixen, no és per la Majoria, sinó que moltes vegades són abusos de les Minories. *(Rialles i protestes en la Minoria de Lliga Catalana.)*

I tornant-me a referir a l'Estatut municipal de la Dictadura, jo he de dir que he assistit a unes oposicions de funcionaris municipals i gairebé podria dir que les persones més intel·ligents que es presentaven, totes elles feien l'elogi del contingut d'aquest Estatut, i en canvi molts altres, per ignorància o per efectes de galeria, combatien l'Estatut, que no coneixien, perquè els semblava que combatent una cosa que venia de la Dictadura realitzaven una bona obra a l'hora present.

Nosaltres hem d'acceptar les obres pel seu con-

tingut i no hem de mirar la seva procedència, perquè, repeteixo, la procedència de l'Estatut de la Dictadura es féu recollint les aspiracions municipalistes que s'havien manifestat a Espanya al llarg d'anys, recollint l'esperit de les Lleis dels homes espanyols que havien portat Projectes al Parlament i recollint manifestacions de municipalisme d'arreu de l'Univers.

I per això, en venir la República, tota la part que donava una autonomia als Municipis no es pogué acceptar, perquè s'haurien trobat els Municipis impossibilitats de realitzar moltes obres.

Ha alludit el senyor Serra i Moret a aquesta convivència de Partits que es podria trobar dintre de la Llei Municipal, i jo, en nom de la Comissió, he de dir que en totes les qüestions que afectin a la doctrina del Partit estaré enfront de totes les Minories que hi puguin haver, exposant i defensant les nostres idees, però per damunt de totes aquestes coses, quan vingui una Llei de la característica que té aquesta Llei Municipal, una Llei que el nostre màxim desig ha d'ésser que al llarg dels anys, governi el Partit que governi a Catalunya, es trobi bé i no s'hagi de reformar — aquest ha d'ésser el màxim desig nostre — he de dir que la satisfacció màxima que jo tindrè és que, apartant-nos de tota passió, poguem arribar a punts coincidents.

Jo que he viscut això, que ho he pogut trobar en la vida municipal, en l'esperit que encarna la Federació de Municipis Catalans, jo he de dir que en el si del Consell, on hi ha elements de tots els Partits polítics representants de Catalunya i representats en aquest Parlament, ha existit sempre aquest esperit de conpenetració per aquest ideal superior municipalista.

Els homes ens podem de vegades trobar separats per unes idees polítiques, però per unes altres idees o aspectes elevats de la vida en altres conceptes ens podem trobar completament agermanats, i he de dir, en nom de la Comissió, que si aquesta conpenetració la trobem al llarg de l'obra que hem de realitzar, jo tindrè una de les satisfaccions més gran de la meua vida, i sentiré amb goig l'haver pogut anar d'acord amb altres Minories per tal de realitzar aquesta obra de caràcter municipalista.

*(Entra a la Cambra el senyor Conseller d'Agricultura i Economia.)*

No he parlat jo en la presentació del dictamen del que afecta a la part de règim electoral, perquè com que aquesta presentació virtualment encara no ha estat feta, esperava poder parlar i potser fer-ho millor, esperant que vingui la discussió d'aquest capítol. Però donant una mica d'idea del nostre pensament, hem de dir en línies generals que el parer de la Majoria és unànim i absolut en la necessitat de què hi hagi una majoria en un sentit d'unitat que governi les nostres corporacions.

Hem vist per la pràctica com molts Municipis de Catalunya, per aquesta manca d'unitat, no han pogut realitzar l'obra necessària; com per efectes de Partit o pel que han comprès aquests Partits que havien arribat a constituir una majoria en el 12 d'abril composta d'elements heterogenis; per aquests efectes de Partit s'ha dificultat l'obra d'un Municipi. Això ho hem vist en molts pobles de la nostra Catalunya, i, en canvi, allà on hi ha hagut una majoria ben formada i ben constituïda amb unitat de pensament, han pogut

realitzar tota l'obra necessària, en aquest sentit, si volem, purament administratiu que han portat un gran bé al poble. En aquest Projecte del Govern aquesta majoria es deixa ja reduïda a un grau gairebé estricte de majoria; es deixa reduïda a aquest 65 per 100 i després es deixa una representació amb una escala de minories; ja no és allò una majoria absoluta ni una minoria absoluta, sinó que ve a establir una mena de proporcionalisme per a les minories per a aquesta obra de fiscalització i de col·laboració, si volem. Per això és que en venir aquesta part de dictamen que està a punt d'acabar-se, llavors parlarem detalladament de tot aquest règim electoral. I res més a afegir.

Ha alludit només el senyor Serra i Moret la catalanitat de tots els Partits. Jo crec que ha arribat un moment en el qual no ha d'haver-hi a Catalunya cap Partit que vulgui l'exclusiva del catalanisme. Això, de fet, seria sempre fer un mal al catalanisme. Aquelles èpoques en les quals, desgraciadament, un Partit polític de Catalunya abassegava el catalanisme i d'aquell Partit en deien els «catalanistes» i dels altres Partits, per combatre'ls, desgraciadament, se n'havien de dir «anticatalanistes», això hem de voler que desaparegui per a sempre més de Catalunya. Hem de fer que la catalanitat sigui una cosa consubstancial en cada Partit polític, que no hem de voler competir i voler demostrar que nosaltres la sentim més i que la sentim com una cosa exclusiva, no. Ha d'ésser una cosa de tots els Partits plegats, perquè si això es realitza, no es podrà creure mai l'anticatalanitat i que si mai per mai vinguéss la naixença d'un Partit anticatalà, que possiblement es pot arribar a formar a Catalunya, que per aquesta qüestió ens poguem trobar tots perfectament units, de la mateixa manera que ara, en l'hora present, ens hi hem trobat per a fer l'obra d'una Llei Municipal amb aquest esperit de comprensió i amb aquest esperit d'harmonia. He dit. *(Molt bé!, en la Majoria.)*

El Sr. DURAN I VENTOSA: Demano per parlar.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Duran, per a rectificar.

El Sr. DURAN I VENTOSA: En rigor, no tinc cap necessitat de rectificar, perquè no s'ha entaulat pròpiament una discussió, sinó que cadascú de nosaltres, tant el senyor Serra i Moret com jo en adreçar-me a la Cambra en nom de la Minoria de Lliga Catalana, no hem fet més que assenyalar la nostra posició davant del Projecte de Llei Municipal. No he de combatre les manifestacions que s'han fet aquí en un altre sentit. Em limitaré, per consegüent, només després d'escoltar amb molt de gust el senyor Conseller Primer, que ha tingut a bé demanar la paraula, a demanar a la Presidència que quan s'entri en la discussió d'aquests punts capitals, especialment en el de Llei Electoral, en el de procediment electoral, com que la discrepància consistirà en un article, que no s'apliqui d'una manera estricta el reglament, que es doni tota mena de facilitats perquè poguem donar a aquest punt exclusiu de discrepància tota l'amplitud de discussió que sigui necessària. Em sembla que el Reglament autoritza ja la Cambra per a poder ampliar els torns de discussió quan es tracta d'un punt especialment interessant. Valgui aquesta col·laboració que estem prestant en aquests moments

al conjunt del dictamen per a poder recabar aquesta major llibertat de discussió.

El Sr. PRESIDENT: La Presidència procurarà donar la major amplitud perquè pugui discutir aquest punt la V. S. de la manera que ha interessat de la Presidència. Té la paraula el senyor Conseller Primer.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Senyors Diputats: En absència motivada del Conseller de Governació, m'aixeco jo a adreçar al Parlament unes curtes paraules purament i exclusiva pel fet de què un debat de totalitat sobre assumpte de tanta importància com representa la Llei Municipal, no restés orfe de la veu del Govern. Per tant, fent-ho, com he dit abans, en substitució del meu volgut company, senyor Selves, vosaltres comprendreu que no entri en aquest debat de totalitat en coses que facin referència al detall del Projecte de Llei, que podran ésser discutides amb aquesta amplitud que demanava darrerament el senyor Duran i Ventosa, i que la Presidència estava disposada a atorgar quan l'articulat es discuteixi, i que, per tant, en aquest cas, jo prescindeixi d'aquestes qüestions de detall. Coincidim, en línies generals, amb el que han exposat, en aquest debat de totalitat, el President de la Comissió, senyor Arnau, el representant de la Minoria de Lliga Catalana, senyor Duran i Ventosa i el representant de la Minoria d'Unió Socialista, senyor Serra i Moret. Nosaltres també hem cregut des del primer moment — així ho ha demostrat la Comissió, i en demostrar-ho la Comissió és obvi que això responia a un criteri de la Majoria i a un criteri de Govern — que en la Llei Municipal hi havia una part importantíssima, la que formava, podríem dir, la substància permanent de la mateixa, que havia d'ésser una obra de tots. Nosaltres ja ho vàrem demostrar inicialment quan vàrem recollir — no diré jo íntegra, però en gran proporció —, el Projecte formulat per la Comissió Jurídica Assessora, que no tenia caràcter polític, sinó més aviat caràcter tècnic, i després, pel fet d'aquesta amplitud cordialíssima de relació que hi ha hagut a la Comissió, ha estat permès acceptar nombroses suggerències de les Minories. Per altra banda, el mateix esperit — i així he de recollir una cosa que indicava el senyor Arnau — està també exposat en la nostra disposició, presentada i aprovada actualment pel Parlament, nomenant una Comissió que estudiï la qüestió de les finances locals. Nosaltres creiem que la Llei de les finances locals, en la seva connexió amb la Generalitat, és el complement obligat de la Llei Municipal, i nosaltres hem volgut també que des dels inicis aquesta nova Llei tingui ja aquest caràcter d'amplitud nomenant aquesta Comissió que estudiï aquests problemes. Nosaltres sentim la importància de la Llei Municipal, ultra des d'un punt de vista de caràcter general, des d'un punt de vista de caràcter català, punt de vista al qual es referia en la seva intervenció el senyor Serra i Moret. Efectivament; és molt possible que abans que aquest tros de món que després ha estat Catalunya i ha tingut una consciència personal, assolís aquest estat de consciència i aquesta unitat superior, ja hi havia en tots els nuclis locals de Catalunya una cons-

ciència, en una forma rudimentària, implícita, primitivament local, que fou després, en anar-se coordinant, estructurant i fusionant, aquesta unitat superior que va arribar a constituir tota aquesta consciència de Catalunya. No sols és el fet, ja tan conegut per tots els que s'aboquen a la nostra història, de la glòria que va tenir la nostra ciutat capdal, Barcelona, nomenada arreu amb el títol de primera República municipal, per la importància que les institucions municipals tenien en la nostra ciutat, sinó que és suficient l'enfonsar-se en l'estudi pregon de tot el que era la vida reial, la vida efectiva, la vida de coses positives, pròpies de Catalunya en els temps reculats, per a veure la intensitat que tenia aquesta vida local, i aquesta intensitat és el que ens ha de donar a nosaltres la major fermaça de què, una vegada, establert el règim municipal adient, tornarà altra vegada aquesta vida municipal a adquirir aquesta pujança i aquesta eficàcia.

Però, ultra aquestes consideracions, que podríem dir catalanes, nosaltres creiem també que per unes consideracions de caràcter general i del moment, cal donar a aquests problemes de caràcter municipal una importància decisiva. No fa moltes hores — no m'hi referiria si no vingués bé — jo parlava precisament de les dificultats naixents que la vida contemporània té en allò que fa referència a l'exercici de les funcions de govern i al concepte del Poder.

Nosaltres ens trobem que la vida contemporània, a mesura que va evolucionant el curs de la civilització, té cada vegada major complexitat i com que aquesta complexitat, major cada vegada, ve relligada també amb una interdependència de caràcter econòmic-social, tot una sèrie de factors que fa que cada vegada sigui més difícil la funció de govern, ha d'arribar forçosament un moment en què les funcions de govern s'han d'estructurar d'una manera deguda, graduant-les, posant-les en una manera que a cada graó d'aquest conjunt, tingui les funcions que l'hi pertocuin, perquè en aquesta forma és com podrà fer una funció més eficaç de govern.

Es per això, per una qüestió pràctica, pragmàtica, d'eficàcia, que si nosaltres no estéssim convençuts de la importància que té i de la importància que conscientment cal donar a la vida local, sols pel fet de la major eficàcia d'aquestes funcions de govern, seríem partidaris de què se li donés aquesta fortalesa i aquesta independència. Tot això fa que nosaltres siguem partidaris decidits de l'autonomia municipal.

Quan el senyor Serra i Moret deia que exposava una opinió potser no compartida per nosaltres, nosaltres en gairebé la seva totalitat compartim la seva opinió. S'ha parlat algunes vegades del Govern de la Generalitat, de la Majoria del Partit d'Esquerra Republicana de Catalunya, per fets circumstancials i purament episòdics, que el desenvolupament de la vida política en aquests darrers anys ha fet obligats, però se'ns ha volgut presentar com uns enemics de la vida local i de l'autonomia municipal.

Nosaltres creiem que amb la presentació d'aquest Projecte de Llei hem volgut plasmar tot el

qué sigui la vida local de Catalunya i hem donat un desmentiment cortès, però rotund, a aquestes afirmacions, perquè nosaltres creiem que aquest Projecte de Llei Municipal que no és altra cosa que una experiència arriscada en el sentit de l'autonomia municipal. Nosaltres hem anat més enllà de moltes normes que en quant a l'autonomia municipal hi ha legislacions semblants en altres països; nosaltres creiem que malgrat el risc que això representa hem d'afrontar aquest risc, perquè creiem en la capacitat dels nostres Municipis per a regir-se i tenint aquesta capacitat els hi donem això, sabent que això pot portar un període d'adaptació, però creiem que val la pena de salvar aquest període pel gran millorament que representarà haver donat als Municipis aquest sentit d'indpendència i responsabilitat com a cèl·lules vives que són de la societat catalana, però no sols és una característica d'aquest projecte l'autonòmie local, sinó que a més recull en part, si no en la seva totalitat en la seva intenció, aquelles idees a què abans m'he referit que presentava el senyor Serra i Moret, perquè nosaltres en aquest Projecte de Llei hem dit també la possibilitat de què hi hagi el règim de carta municipal pels Municipis. No hem dit que tots s'haguessin d'ajustar a unes regles comunes encara que tinguin amplitud considerable i no empresonin les iniciatives dels Municipis, sinó que per damunt d'aquestes regles amples hem dit que tots els Municipis podien donar-se el seu règim de carta i que aquest règim passaria, com en l'exemple d'Anglaterra, al Parlament de Catalunya i que una vegada aprovat seria el règim que tindrien els Municipis que s'hi haguessin adaptat. De manera, que per damunt d'una concepció autonòmicament ampla, encara hi ha aquesta llibertat del règim de carta que pot ésser atemperada a les impositcions de la realitat en cada cas.

I res més. Ja he dit abans que no volia entrar en qüestions de l'articulat, sinó en el caràcter general. Jo m'he de complaure, com no, amb totes les veus que s'han expressat d'una manera coincident en aquest sentit de totalitat catalana que s'ha exposat amb motiu de la Llei Municipal; he de desitjar que perduri en tot el llarg de la discussió de la Llei Municipal, que no volem veure limitada en aquests articles, sinó que desitjaríem que tot el més ràpidament possible tingués tota l'amplitud i extensió. Tenim també l'esperança, que si el Parlament de Catalunya aprova una Llei Municipal eficient, raonada i justa, haurà posat un dels fonaments més fermes de la vida col·lectiva de la Catalunya recobrada. *(Molt bé, en la Majoria.)*

El Sr. PRESIDENT: S'ha acabat el debat de totalitat. Va a procedir-se a la discussió de l'articulat.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Duran i Ventosa.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Potser fóra preferible que la discussió de l'articulat restés en suspens fins i tant la Comissió pogués examinar els vots particulars que ha presentat la Minoria

d'Unió Socialista, encara que en principi crec que ja estaven aprovats.

El Sr. PRESIDENT: No hi ha inconvenient. Se suspèn aquest debat.

### Lectura d'un Projecte de Llei referent a l'impost de cèdules personals

El Sr. PRESIDENT: Hi ha un Decret de l'honorable senyor President de la Generalitat, del qual es donarà lectura.

*(El senyor Secretari dóna lectura al següent)*

#### «DECRET

Com a President de la Generalitat, a proposta del Conseller de Finances, i d'acord amb el Consell,

He resolt:

Autoritzar el Conseller de Finances per a presentar al Parlament de Catalunya, un Projecte de Llei referent a l'impost de cèdules personals.

Barcelona, 31 de juliol del 1933. — Francesc Macià. — El Conseller de Finances, Carles Pi i Sunyer.»

El Sr. PRESIDENT: Es procedirà a la lectura del Projecte de Llei.

*(L'honorable senyor Conseller de Finances passa a la Tribuna de Consellers i en dóna lectura.)*

#### «AL PARLAMENT DE CATALUNYA

L'autorització sisena de l'articulat de la Llei de Pressupostos del 31 de desembre del 1932 facultava el Conseller de Finances per a presentar al Parlament una proposta de modificació de la tarifa segona de cèdules personals, amb l'objecte de corregir la diferència en la base impositiva en relació amb les altres tarifes. Fets ja pel Departament de Finances els estudis i càlculs referents a aquest i altres problemes d'indubtable interès, relacionats amb l'impost de cèdules personals, com a conseqüència dels esmentats treballs s'ha estimat convenient no dur a terme en el present exercici la modificació de la tarifa segona, i deixar-la per al Pressupost vinent, en el qual es podran resoldre totes les qüestions referents a l'impost de cèdules personals amb un caràcter de major amplitud i d'acord amb les normes que s'estableixin respecte els ingressos i exaccions pròpies de la Generalitat.

Amb l'esmentada modificació de la tarifa segona, es preveia un augment de recaptació, el qual és necessària obtenir per un altre mitjà, per tal de no pertorbar l'equilibri del Pressupost. Amb aquest objecte, fet amb tota cura el càlcul de la quantitat a la qual podria elevar-se l'augment, s'ha observat que, mitjançant el perfeccionament en el sistema de percepció del tribut i evitació d'abusos que es cometien, es pot obtenir una quantitat equivalent a la que representava aquella modificació. El present Projecte de Llei respon a aquest propòsit. Donats els nombrosos casos en què s'eludeix totalment o parcial el pagament de

les cèdules corresponents, la qual cosa afecta en gran porporció el rendiment de l'impost, es preveu l'aplicació de les mesures adients, per tal de què puguin fer-se les comprovacions necessàries de les dades en què es fonamenta la classificació de les cèdules, i s'evitin les infraccions. Es preveu, així mateix, la correcció dels abusos que cometen algunes persones que, pagant lloguers en diverses poblacions, treuen la cèdula en aquella, on resulta més reduïda, i en quantia insignificant als lloguers satisfets. Finalment, aprofitant aquesta avinentesa, convé procedir a la refosa de l'Ordenança de l'impost, incorporant al text de la mateixa les disposicions i acords que s'hi mencionen com a vigents, amb la qual cosa s'assoliria una major claredat i sistematització en la norma reguladora de l'impost.

Ateses les raons exposades, el Conseller de Finances, d'acord amb el Consell Executiu, té l'honor de sotmetre a la deliberació del Parlament de Catalunya, el següent

### PROJECTE DE LLEI

Art. 1.<sup>er</sup> Per tal d'evitar incompliments i infraccions de l'impost de cèdules personals, s'autoritza el Departament de Finances per a utilitzar els mitjans de comprovació adients, com són la demanda a l'Administració de rendes públiques de les dades corresponents a les persones subjectes a l'impost, el requeriment obligatori als propietaris de les finques de la relació dels lloguers, pagats pels llogaters, l'obtenció de les empreses de les relacions dels havers percebuts pel personal, o qualsevol altre mitjà de comprovació que pugui realitzar el servei d'inspecció. Serà també exigít rigurosament el compliment de l'obligació ja establerta per part de les persones que han d'estar proveïdes de cèdula, d'exhibir-la sempre que la reclami un funcionari públic o agent de l'administració.

Art. 2.<sup>a</sup> Per a la classificació de les cèdules que es percebeixin per Tarifa tercera, s'acumularan tots els lloguers de finques que no es destinen a ús fabril o comercial satisfets per la persona que tregui la cèdula, tant si radiquen en la mateixa localitat o en poblacions diferents. Si en la fulla declaratòria no constessin tots els lloguers satisfets, s'haurà de fer la deguda declaració abans de treure la cèdula, quedant subjectes aquells que no ho fessin així a les sancions que corresponguin.

Art. 3.<sup>er</sup> Pel Departament de Finances es procedirà, en el termini de quinze dies, a la publicació del text refós de l'Ordenança de l'impost de cèdules personals en el qual s'incorporaran, degudament harmonitzats, les disposicions i acords que hi són esmentats com a vigents, la subsistència dels quals es cregui convenient.

Barcelona, 31 de juliol del 1933. — El Conseller Primer, Conseller de Finances, Carles Pi i Sunyer.»

El Sr. PRESIDENT: Passarà a la Comissió corresponent.

(Entra l'honorable senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social.)

### Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió d'Economia referent a la creació de la Caixa de Crèdit Agrícola i Cooperatiu

El Sr. PRESIDENT: Hi ha una esmena a l'article 1.<sup>er</sup>, Base 1.<sup>a</sup>. ¿Els signants de l'esmena la mantenen o no, i la Comissió l'accepta?

El Sr. SOLER I BRU: S'ha reunit la Comissió per a examinar aquesta esmena, i després s'ha reunit la Majoria amb els signants de l'esmena, havent-se convingut en retirar la primera part d'aquesta esmena, que fa referència a la Base 1.<sup>a</sup>

El Sr. PRESIDENT: ¿Queda, doncs, rebutjada la primera part de l'esmena, la part que es refereix a la Base 1.<sup>a</sup>? (Assentiment.) Resta rebutjada.

(La part de l'esmena que ha estat rebutjada, diu:

#### «Article primer

Base 1.<sup>a</sup> S'afegirà un segon paràgraf que dirà així:

«Si es tracta d'un organisme mixt, en defecte de les entitats relacionades en el paràgraf anterior, es podrà admetre l'aportació de capital d'altres entitats, però subjectades a les limitacions que es fixaren en el Reglament que per l'aplicació de la present llei es dictarà.»

S'aproven les Bases 1.<sup>a</sup> i 2.<sup>a</sup> de l'article 1.<sup>er</sup>

Es dona lectura al següent vot particular a la Base 3.<sup>a</sup>:

«Els Diputats que sotscriuen presenten el següent vot particular a l'article 1.<sup>er</sup>, Base 3.<sup>a</sup>, del Projecte de Llei creant una Caixa de Crèdit Agrícola i Cooperatiu.

El paràgraf primer de la dita Base quedarà redactat en la següent forma:

«La duració de la Caixa serà indefinida. Amb tot, el Govern de la Generalitat deuria declarar-la dissolta en el cas de què les pèrdues sofertes arribin al 25 per 100 del capital desemborsat.

Barcelona, 18 de juliol del 1933. — J. M. Tallada. — J. Vidal i Guardiola. — Josep M.<sup>a</sup> Casabó.»

El Sr. SOLER I BRU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Soler i Bru.

El Sr. SOLER I BRU: La majoria de la Comissió no accepta l'esmena.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vidal i Guardiola.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Es tracta, senyors Diputats, d'una qüestió concreta, però de molta importància. Nosaltres creiem — i pensem que en això havíem de tenir al nostre costat la unanimitat dels parers — que els textos de les Lleis han d'ésser clars, categòrics, contundents, i no ens agrada, ho diem amb franquesa, que en una qüestió tan bàsica com és la de l'eventualitat de què es perdi una part important del capital de la Caixa, el text del Projecte de Llei digui exclusivament: «La duració de la Caixa serà indefinida. Amb tot, el Govern de la Generalitat pot declarar-la dissolta en el cas que les pèrdues sofertes ho aconsellin.» Nosaltres creiem que una Llei no ha de tenir aquesta vaguetat, i per això proposem en el nostre vot particular que el Parlament estableixi des d'ara un límit de pèrdues

de capital, a partir del qual sigui obligatòria la dissolució de la Caixa. Jo no alludiré aquí, senyors Diputats, i especialment senyors de la Comissió, els precedents de totes les empreses particulars que tenen, recolzant-se els Estatuts en el Codi de Comerç, disposicions semblants a aquesta, però nosaltres creiem que en el cas d'una corporació pública que comença un assaig, que de tal s'ha qualificat pels senyors de la Comissió la creació d'aquesta Caixa de Crèdit Agrícola, no està bé que el text sigui tan poc precis com és el de dir que si el Consell creu que si les pèrdues ja són prou grans pot dissoldre la Caixa. Nosaltres creiem que s'ha d'establir pel Parlament un límit precis, i proposem el del 25 per 100. Vol dir això que si arribat el moment, que nosaltres desitgem que no vingui mai, s'hagi perdut el 25 per 100 del capital de la Caixa, creu el Govern que hi han interessos catalans d'importància que aconsellen la continuació de la Caixa, vingui aquí un Projecte de Llei dient: La Caixa ha perdut el 25 per 100, però interessos catalans aconsellen la continuació de la Caixa. L'únic que nosaltres no creiem procedent és que es tregui del control del Parlament deixant al Consell la possibilitat teòrica, però real, si no es retoca el text que es proposa que es perdi en la Caixa el 95 per 100 del capital i el Govern cregui que no ha arribat encara l'hora de dissoldre aquesta Caixa.

Jo prego als senyors de la Comissió que meditin si no valdria la pena d'estudiar això. Nosaltres proposem el 25 per 100; si el 25 per 100 els sembla als senyors de la Comissió un límit massa rigorós, massa exagerat, jo crec que els meus companys signants del vot particular i els meus companys de la Minoria no tindrien inconvenient en anar al límit del 50 per 100, que és el que s'aplica generalment en aquests casos per prescripció del Codi de Comerç. Però un o altre límit, xifrat, no amb la vaguetat del text de la proposta del Govern i de la Comissió, és indispensable establir-lo perquè no es perdi aquest control del Parlament en l'eventualitat, que, com dic, desitgem que sigui molt llunyana, que l'evolució de la Caixa sigui dissortada i es perdi el seu capital.

(Ocupa la Presidència el Vice-president segon senyor Martínez Domingo.)

Jo prego, per consegüent, als companys de la Comissió que em diguin si no els sembla que podríem arribar a una solució de transacció en el sentit de disposar que quan s'hagi perdut el capital de la Caixa en el 50 per 100, s'hagi de dissoldre, en el ben entès que si malgrat haver-se perdut el 50 per 100, el Govern creu que la Caixa ha de continuar, vingui un Projecte de Llei al Parlament perquè aquest tingui novament ocasió d'estudiar aquest assumpte.

El Sr. SOLER I BRU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Soler i Bru.

El Sr. SOLER I BRU: A mi em sap greu haver de tornar a intervenir referint-me novament a la forma en què es porta aquest debat, traient de la Comissió aquestes plausibles idees que el senyor Vidal i Guardiola exposà tant brillantment al Parlament. Però jo vull recordar, malgrat que em fagi pesat, que el representant de Lliga Catalana en la Comissió, senyor Tallada, no va fer ni de prop ni de lluny cap observació respecte a un tant per cent determinat en el cas

de pèrdua per a dissoldre la Caixa; no solament no va fer cap menció a una xifra determinada, sinó que va trobar bé i conforme la redacció que ja venia de l'Avant-projecte de Llei del senyor Conseller.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Però el vot particular fou anunciat a la Comissió.

El Sr. SOLER I BRU: El senyor Vidal i Guardiola em perdonarà, perquè jo comprenc que no assistint-hi ell, per dissort nostra, ja que no poguérem comptar amb l'eficax col·laboració d'un home competent com el senyor Vidal i Guardiola, no pot afirmar d'una manera categòrica que el senyor Tallada anunciés un vot particular sobre això. Recordo precisament que a preguntes meves, el senyor Tallada, dintre d'aquella companyonia que hi ha d'haver entre els components d'una Cambra, va dir-me: «Presentarem alguns vots particulars.» ¿Sobre quina matèria? vaig demanar-li jo. «No, no tenen importància —em va respondre— són tres o quatre vots.» I no em va voler dir l'objecte precis dels seus vots particulars. Per consegüent, el senyor Vidal i Guardiola m'ha de perdonar que jo insisteixi en això, perquè potser és la manca de costum que tinc d'aquestes habilitats polítiques de portar a la Cambra arguments que si haguessin dit a la Comissió potser que hauríem convençut, o potser tampoc no ens haurien convençut com ens ha convençut aquest.

I ara, entro de ple en la matèria. Demana el senyor Vidal i Guardiola un tant per cent fixe. Jo, noblement, celebro que tothom exposi els seus punts de vista, perquè com que de la veritat ningú no pot dir que en té l'exclusiva, hem d'anar discutint per a veure qui es el qui te més anhels d'assolir la veritat. Però, si bé poden haver-hi qualitats favorables a la determinació d'un tant per cent de pèrdues, no em negarà la V. S. que també té dificultats; que si bé té excel·lents condicions la seva norma, no nego jo que també pot tenir dificultats. Es qüestió de suspesar si els avantatges d'un sistema són superiors als de l'altre, o bé, en darrer cas, si els arguments d'un sistema són menors que els de l'altre. Al meu entendre, jo suspeso i dic: Els avantatges de la fórmula del senyor Vidal i Guardiola, són menors que els desavantatges que nosaltres trobem en la pròpia fórmula, i em sembla que ho podré demostrar. Si fixem un tant per cent únic, forçosament s'haurà de dissoldre aquella Caixa en el moment que les perquè arribin a aquell tant per cent. Altrament, ha de venir un Projecte de Llei — ja ha donat la fórmula la V. S. —; i mentrestant, què? I en el lapse de temps necessari, imprescindible, s'ha de reunir el Parlament si no està reunit; si ho està, ha d'actuar i poden haver-hi necessitats més preemptòries, projectes de més importància per a discutir a la Cambra. ¿Què passa mentrestant amb la Caixa de Crèdit? Tancar les portes, i després, en reobrir-les, ¿no és perjudicial per a la pròpia Caixa?

Un altre argument: Fixant una quantitat única pot donar-se el cas que un sol deutor arribi, per un fet casual, no per una insolvència, que ja es pot preveure, a deure aquest tant per cent fixat; ¿s'ha de resoldre immediatament la dissolució de la Caixa? ¿No poden haver-hi, en canvi,

altres deutors d'una insolvència molt més declarada, que produeixin una pèrdua més petita i que, no obstant, amb altres pèrdues aconsellin la dissolució de la Caixa sense haver arribat a aquest tant per cent fixe?

Es per això que la Comissió, la majoria de la Comissió, opina que és molt millor donar una forma de facultats que el Consell de la Caixa pugui dir: «El 10 per 100 de pèrdues en aquest moment a la Caixa, degut al desenrotllament i examinada la seva situació, és una desgràcia, s'ha d'anar a la dissolució de la Caixa.» En canvi, en un altre hem tingut un 25 per 100 de pèrdua, però és un cas determinat d'insolvència, de moralitat, que no afecta l'important desenrotllament de la Caixa, i, en aquest cas, no cal anar a la dissolució.

Aquests són, al meu entendre, uns avantatges positius, uns avantatges que crec han de sospesar tots els que siguin Gerents d'aquesta Caixa de Crèdit. A més, l'argument bàsic del senyor Vidal i Guardiola, que vingués un Projecte de Llei modificant-ho al Parlament, es pot suposar que el Govern de la Generalitat no tingui aquesta previsió de venir al Parlament de *mutu-propri*, però, jo crec que els senyors Diputats tenim la porta oberta sempre, ja en forma d'un prec, d'una pregunta, ja com una interpellació, de preguntar què opina el Govern de la Generalitat respecte a la dissolució de la Caixa de Crèdit, quan hi ha hagut una pèrdua equivalent al tant per cent tal. Amb aquestes portes obertes i sense determinar un tant per cent fixe que pugui obligar a la dissolució de la Caixa, que és el perill gran que jo hi veig en un moment que convingui que la Caixa, precisament, actuar, és perquè la Comissió, sentint-ho molt, no pot acceptar l'esmena de Lliga Catalana.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vidal i Guardiola.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Breument, senyors Diputats. En primer lloc jo agrairia al meu estimat company i President de la Comissió, senyor Soler i Bru, que després de les noves al·lusions que ha fet a un company absent com és l'amic Tallada, ja no ho faci més, perquè jo sempre li hauria de contestar el que vaig a contestar-li ara. El company Tallada es cuidà, en representació d'aquesta Minoria, d'estudiar a la Comissió tots els Projectes de Llei que estem discutint, i recordarà, el senyor Soler i Bru, que durant tota aquella temporada, a part de les reunions de la Comissió especial de Llei Municipal, quasi tots els dies hi havien reunions de la Comissió de Finances, i no és culpa nostra que formem un grup numèricament més petit i que no ens poguem dividir. De manera, que no en parlem més, anem al fons del problema.

El Sr. SOLER I BRU: Jo m'he planyut, no he censurat.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Però ha censurat, ho han sentit tots els senyors Diputats, al senyor Tallada perquè no va fer a temps aquestes observacions.

El Sr. COMORERA: Us ha censurat a vós, senyor Vidal i Guardiola.

El Sr. SOLER I BRU: Em permet una aclaració, senyor Vidal i Guardiola? Ni censuro el senyor Tallada, ni el senyor Vidal i Guardiola. Censuro el procediment que en la Comissió el senyor Tallada no manifestés una cosa que després porta aquí.

El Sr. ESPANYA: Al senyor Tallada no se'l pot censurar!

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Si tot es digués en les Comissions, sobraria el Parlament.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Doncs, per a simplificar, senyor Soler i Bru, jo prenc sobre mi aquesta suposada, solament suposada, culpa del senyor Tallada, i dic al senyor Soler i Bru que no és tal, perquè una vegada discutits els problemes en la Comissió, precisament quan no es voten per unanimitat sinó per majoria, els components de la Minoria tenen el dret de formular vots particulars, i, per consegüent, el que ha de fer la Comissió i després ho ha fet o ho ha intentat fer el senyor Soler i Bru, és a dir, sobre el fons del problema, si accepten o no les indicacions de les Minories, i ja agraeixo la indicació que m'acaba de fer el senyor Soler i Bru, és a dir, que en els altres vots particulars que haurem de discutir ja no haurem de tornar a entrar en aquest problema de si en la Comissió s'ha discutit o no, sinó que anirem a la raó de l'assumpte. I anem ara a la raó de l'assumpte.

Nosaltres distingim entre les dues formes de dissoldre, o de l'eventualitat de dissoldre la Caixa. La possibilitat que el Consell consideri que hi han raons que obliguen a liquidar la Caixa, no la toquem. Nosaltres volem afegir-hi un concepte que, al nostre entendre, hi manca, perquè hi és a tot arreu, i si les VV. SS. s'informen sobre els Estatuts, no ja de societats anònimes, sinó de tota altra classe d'institucions, aquesta cautela la trobaran gairebé sempre, per no dir sempre; és la que hi hagi un moment en què s'ha perdut un tant per cent del capital, i des d'aquell moment no és facultat, senyor Soler i Bru, sinó una obligació dels bons administradors de dissoldre la Caixa o liquidar.

El Sr. ESPANYA: En això ja hi estem conformes; així arribarem a una conformitat.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Perfectament, senyor Espanya. Doncs, jo no vull res més, i per a demostrar que nosaltres volem aquí establir un principi que considerem indispensable per a defensar els interessos de Catalunya, perquè són diners de Catalunya els que aniran a aquesta Caixa, nosaltres veiem molt bé que el Govern tingui la facultat de liquidar la Caixa quan vegi que hi ha pèrdua, però que, en tot cas, s'ha de liquidar la Caixa quan la pèrdua arribi a un tant per cent determinat; i jo, en la meua primera intervenció, per a guanyar temps, per a evitar debats llargs i inútils, deia que el que ens interessava era el principi, que la xifra del 25 per 100, tot i éssent molt important, la consideràvem secundària, que si els companys, a l'objecte d'establir una transacció, deien que l'obligatorietat a imposar, no per la pèrdua del 25 per 100 del capital, sinó del 50 per 100, que jo suposava que els meus companys que firmen el vot particular i que els meus companys de Minoria no hi tindrien

inconvenient; però, senyor Soler i Bru, tota l'argumentació de la V. S. per a demostrar que això que pot tenir avantatges, i ho ha dit la V. S. i ho subscriu també, pot tenir inconvenients, no els he sabut veure de la seva explicació, i li diré breument, per què. Diu que pot succeir — aquesta hipòtesi jo em figuro que més que a mi deu haver alarmat el meu estimat amic i Conseller d'Economia, senyor Mies — que un sol dentor resulti insolvent pel 25 per 100 del capital; jo no conec encara, senyor Soler i Bru, el Reglament d'aquesta Caixa, perquè és molt natural que aquest Reglament encara no estigui fet, però, permeti'm que li digui que si no està en l'esperit de tots els que han d'influir en aquesta Caixa, i no serem pas nosaltres, els de l'oposició, els que hi haurem d'influir més, de prendre les precaucions necessàries perquè una sola entitat, un sindicat, una cooperativa, una mutualitat, no pugui deure 2.500,000 ptes. a aquesta Caixa, aleshores, nosaltres que col·laborem amb entusiasme a l'elaboració d'aquest Projecte de Llei, hem de dir als nostres companys de Majoria que estan a punt d'incórrer en gravíssims perills, perquè no hi ha cooperativa, mutualitat ni entitats semblants que puguin gaudir en cap part del món, en tots els països on aquestes institucions estan més arrelades, no hi ha possibilitat, repeteixo, que a una d'aquestes entitats se li doni el 25 per 100 del capital de la Caixa que fa el préstec. De manera, senyor Soler i Bru, que aquesta hipòtesi, que és l'única base de l'argument fictici, no m'ha convençut. Aquest argument cau per la seva base, perquè no és un avantatge, sinó un inconvenient enormement superior als altres inconvenients que nosaltres hem citat. I jo pregaria al senyor Soler i Bru que si en aquesta forma en què he precisat amb les meves paraules, o sigui, separant bé les facultats del Govern de la Generalitat de liquidar la Caixa, quan li sembli, i l'obligatorietat quan s'hagi perdut el 25 per 100, o, si vol, una quantitat superior, nosaltres ens donaríem per satisfets, perquè entendríem que es corregia el que és, al nostre entendre, un defecte gran d'aquest article.

El Sr. SOLER I BRU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Soler i Bru.

El Sr. SOLER I BRU: Em sembla malament que el senyor Vidal i Guardiola hagi perdut tant de temps per a demostrar que el meu argument era fictici, perquè, o jo no sé llegir, o el senyor Vidal i Guardiola no sap de números (*Rialles.*), perquè el 25 per 100 del capital desemborsat no serà mai exactament els 2 milions i mig de pessetes, perquè els 2 milions i mig de pessetes és el 25 per 100 del capital, que pot arribar a subscriure la Caixa...

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Bé, acceptat.

El Sr. SOLER I BRU: ...i el capital desemborsat pot ésser 30,000 pessetes o 50,000 pessetes. L'esmena diu: «La duració de la Caixa serà indefinida. Amb tot, el Govern de la Generalitat deurà declararla dissolta en el cas de què les pèrdues sofertes arribin al 25 per 100 del capital desemborsat.» És ben clar i terminant. I jo, ni ara ni mai, no faig ficcions i sé ben bé el que són números.

Però anem al fons de la qüestió. He de tornar a repetir que la tasca de la Comissió, i m'he de referir a aquest extrem per la autoritat del senyor Ventosa i Calvell, que m'ha fet una interrupció dient que si tot el que aquí es pogués dir s'hagués de dir a la Comissió no caldria el Parlament, perquè ja es diria a la Comissió; i jo cullo aquesta idea i la faig per passiva, dient que si tota la tasca de la Comissió s'ha de fer al saló de sessions, sobra la Comissió.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: ¿Em permet el senyor Soler i Bru?

El Sr. SOLER I BRU: Amb molt de gust.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Vull dir que dintre de la Comissió hi ha la col·laboració natural dels que la componen, però que el fet de la prestació d'aquesta col·laboració no priva la llibertat als Diputats per manifestar-se al saló de sessions.

El Sr. SOLER I BRU: Ni jo ni ningú no vol coartar aquesta llibertat.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: ¿Es que el company Tallada no ha treballat amb les VV. SS.?

El Sr. SOLER I BRU: Sí.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: I doncs?

El Sr. SOLER I BRU: Però si jo no censuro ningú. El que ocorre és que per la meua forma de discutir, segurament amb excés de sinceritat, com sempre, em trobo desplaçat de les normes polítiques que s'empren. Jo no censuro, i el que faig és comentar aquesta actitud de deixar passar les coses com aquell que està conforme per a després venir a posar la bomba al saló de sessions. (*Rialles.*)

El Sr. DURAN I VENTOSA: ¿No exagerem, no exagerem!

El Sr. SOLER I BRU: És la primera vegada que tinc l'honor que les VV. SS. m'escoltin...

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Amb molt de gust l'escoltem.

El Sr. SOLER I BRU: ...i vull dir això perquè les VV. SS. em coneguin bé; i és que jo sempre em manifesto amb una sinceritat il·limitada, amb una sinceritat que potser en ocasions farà destorb...

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: No; a nosaltres, no.

El Sr. SOLER I BRU: ...però amb la qual s'haurà de comptar ara i en tots els moments en què jo intervingui. Lamento que el senyor Vidal i Guardiola no vingués amb aquest criteri a la Comissió; dic que ho lamento, però no ho censuro. Interpreti's bé.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Sí, però ho diu masses vegades. (*Rialles.*)

El Sr. SOLER I BRU: I ho diré tantes vegades com vegades les VV. SS. presentin vots particulars contradictoris a l'actitud de les VV. SS. a la Comissió. I cada vegada que es presenti aquesta actitud contradictòria de les VV. SS., doni's per repetit.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Jo posseeixo tots els originals dels vots particulars presentats pel senyor Tallada, signats de puny i lletra d'ell.

El Sr. SOLER I BRU: Quan jo vaig parlar, el senyor Tallada no hi era, Però no vull discutir sobre aquest punt, situar la nostra posició, perquè, donada la autoritat del senyor Ventosa i Calvell, si no contestàvem quedariem nosaltres en mal lloc. I ara anem al fons de la qüestió.

Si el senyor Vidal i Guardiola hagués vingut donant-nos un *tope*, com es diu vulgarment, ja segu-

rament hauríem arribat a un acord i ens hauríem excusat tanta discussió.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: La paraula aquesta castellana no la considerava necessària, però, en realitat, el que hem demanat nosaltres és un *tope*.

El Sr. SOLER I BRU: Diguem, doncs, que el govern de la Caixa de Crèdit pugui liquidar-la sempre que ho cregui convenient; i acceptem que quan s'arribi a un tant elevat, forçosament, obligatòriament, hagi de venir la dissolució.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: D'acord.

El Sr. SOLER I BRU: ¿Posem el 50 per 100, que és el que marca la Llei del Comerç?

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: ¿El 50 per 100 del capital desemborsat? D'acord.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: No, senyor Vidal i Guardiola, del capital desemborsat, no; del capital.

El Sr. SOLER I BRU: El capital desemborsat pot ésser molt petit. És aquest el meu argument que la V. S. ha qualificat de fictici.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Ho accepto.

El Sr. SOLER I BRU: Doncs no tinc res més per a afegir, perquè suposo que la Minoria socialista...

El Sr. COMORERA: Sí, ho acceptem nosaltres.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller d'Agricultura i Economia.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: Molt poques paraules, les precises per fer unes manifestacions, que es refereixen a les paraules i arguments que el senyor President de la Comissió emprava per a rebatre el vot particular.

La posició de la Comissió i del seu President la veig d'una manera molt clara, que neix de la forma en què ve redactat el vot particular, perquè parla aquí de capital desemborsat i, com que segons l'articulació d'aquestes bases el capital és aportat d'una manera progressiva, es podria donar el cas que aquesta pèrdua del 25 per 100 vingués a implicar que s'havia desemborsat la desena part del capital i llavors no hi ha una pèrdua tan considerable que aconselli la dissolució de la Caixa.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Relativament sí, perquè les operacions seran més petites.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: Però, a part d'això, he de dir que la índole del Projecte de Llei que estem discutint és d'autorització; de manera que entrava en el nostre propòsit que, en fer-se el Reglament de la Caixa, aleshores nosaltres preciséssim aquest *tope*, perquè comprendrà perfectament el senyor Vidal i Guardiola que si aquesta Llei de bases i aquesta Llei d'autoritzacions que no és més que demanar al Parlament que fixi una política general perquè el Conseller pugui anar a contractar l'aportació de capital, necessita una certa amplitud; i per això no ve fixat aquí el *tope*. Es fixa el 50 per 100 com a màxim perquè poden haver-hi entitats que diguin que no estan conformes, que no volen aquest *tope*, sinó que volen el 25 per 100.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: I el Parlament, conforme.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: I per això deixem en blanc aquesta qüestió, perquè

és un punt a tractar amb les entitats amb què ens haurem de posar en relació.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Està bé; d'acord.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: Per això ve en aquesta forma; però estava en el nostre propòsit que de comú acord s'arribés a fixar aquest *tope*. I com que, en definitiva, si la Caixa es constitueix en la forma mixta s'haurà de donar compte al Parlament, aleshores fora hora que els senyors Diputats fessin les objeccions que creguessin oportunes per assenyalar el màxim per la dissolució de la Caixa. Per això no ha vingut aquest extrem assenyalat dintre d'aquestes bases.

El Sr. PRESIDENT: Que es doni lectura de la nova redacció, feta per la Comissió, d'aquesta base.

El Sr. SOLER I BRU: (Llegeix:)

«Base 3.<sup>a</sup> La duració de la Caixa serà indefinida. Amb tot, el Govern de la Generalitat podrà declarar-la dissolta en el cas que les pèrdues sofertes ho aconsellin, i serà obligatòria la dissolució quan les pèrdues arribin al 50 per 100 del capital.

Acordada la dissolució o acabament de la Caixa, el període de liquidació, en el cas que en l'aportació del capital hi hagi participació d'altres entitats, durarà el temps necessari per a reintegrar a les entitats del capital segons la base 12, després d'extingides les pèrdues i quedaran a càrrec de la Generalitat les successives operacions fins a la total amortització i extinció dels préstecs concedits.»

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vidal i Guardiola.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Agraïm als companys de la Comissió, aquesta precisió que introdueixen en aquest article, com agraïm també les explicacions del senyor Conseller d'Agricultura i Economia. El senyor Conseller ens ha donat una gran satisfacció.

I el senyor Conseller també ha recordat la possibilitat que quan les Cooperatives i els Sindicats i Mutualitats anessin a la inversió d'una part dels seus cabals, es demanava que el límit fos inferior al 50 per 100. Vol dir, això, que el senyor Conseller admet la inversió de cabals en aquestes condicions, però en fi, en vista de les paraules pronunciades pel senyor Conseller d'Agricultura i Economia i pel senyor Soler i Bru, jo em declaro d'acord amb el nou text i retiro el vot particular.

El Sr. PRESIDENT: S'aprova la base 3.<sup>a</sup>? (Assentiment.) Resta aprovada.

(S'aproven les bases 5.<sup>a</sup> i 6.<sup>a</sup>.)

El Sr. PRESIDENT: Base 6.<sup>a</sup> Hi ha un vot particular.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Demano la paraula per a fer un aclariment.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vidal i Guardiola.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Jo suposo, senyors de la Comissió, que el text de la base 6.<sup>a</sup>, que s'està ara discutint, és el nou, o sigui el redactat per la Comissió després de la darrera reunió en què el senyor Comorera va formular unes

esmienes i va retirar el conjunt de vots particulars. Vol dir, això, que la base 6.<sup>a</sup> dirà que si la Caixa de Crèdit Agrícola i Cooperatiu és una Institució mixta, la Generalitat aportarà la seva part de capital que no podrà ésser inferior al 25 per 100 de l'establert.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia : Conforme.

(El vot particular que està defensant el senyor Vidal i Guardiola, és el següent :

«Els Diputats que sotscriuen, presenten el següent vot particular a l'art. 1.<sup>r</sup>, Base 6.<sup>a</sup>»

Dita Base quedarà redactada com segueix :

"El capital de la Caixa de Crèdit Agrícola i Cooperatiu serà de 10 milions de pessetes, aportat, per part de la Generalitat en proporció no inferior al 15 per 100 ni superior al 25 per 100, i la resta per les altres entitats que formin part de la Caixa."

Palau del Parlament, 18 de juliol del 1933.  
— J. M. Tallada, Vidal i Guardiola i Josep M.<sup>a</sup> Casabó.)

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : Jo demanaria a la Presidència autorització per a abreujar el debat, per impugnar aquesta redacció i defensar la nostra, impugnació i defensa que ja varen ésser fetes en el seu dia en discutir la totalitat. Jo desitjaria recordar als senyors de la Comissió, i d'una manera especial al senyor Comorera, que nosaltres hem vingut discutint inicialment, d'acord amb els companys de la Unió Socialista de Catalunya, aquest dilema de si la Caixa seria una Institució de la Generalitat o seria una Institució mixta amb la participació de Sindicats, Cooperatives i Mutualitats. Fins aquí anàvem nosaltres d'acord amb els senyors Diputats de la Minoria de la Unió Socialista de Catalunya en el sentit de creure preferent el predomini a la Caixa dels elements particulars. Anàvem també d'acord amb el Govern, perquè la digué el senyor Conseller d'Economia que desitjava que fos aquesta la solució. Discrepàvem, sí, en un detall de certa importància, i és que jo creia que la redacció d'altres articles era una invitació a les Cooperatives a que no aportessin capital, però això ja va quedar discutit en parlar de la totalitat. Cenyint-me al text nou de la Base 6.<sup>a</sup>, crido l'atenció de què es tracta d'un dilema, els dos extrems del qual no es contradiuen, essent així que cal establir la deguda diferència, i jo desitjaria advertir als senyors de la Comissió i al senyor Comorera, separat ara de nosaltres...

El Sr. COMORERA : Ho hem estat sempre.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : ...que no és un vertader dilema el dir que el capital de la Caixa es constituirà de la següent manera : o bé el 100 per 100 del capital el posarà la Generalitat, o bé la Caixa tindrà un capital mixt, podent ésser la participació de la Generalitat indefinida, o sigui, fins el 100 per 100, a partir del 25.

Jo, senyors de la Comissió, no sé veure la contraposició i desitjaria pregar als companys de la Comissió, tot i fent-me càrrec que és un xic tard per a esperar jo que canviïn de criteri després de les discussions que s'han tingut, que, almenys, es construeixi el dilema de manera que hi hagi

oposició entre els dos extrems, perquè, com he dit, en la forma redactada es vol indicar que el capital serà el 100 per 100, tractant-se de la Generalitat en el cas mixt també es podrà arribar al 100 per 100 i no hi ha tal contradicció.

Nosaltres, després de dir el per què no estem d'acord amb la nova redacció en aquesta part, volem recordar a la Cambra que ens mantenim fidels al criteri defensat un dia eloqüentment pel senyor Comorera.

El Sr. COMORERA : Demano per parlar.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : Cal també tenir en compte que el predomini particular en aquesta entitat no porti com a conseqüència la creació d'un centre burocràtic destinat a la ruïna que pesaria damunt la Caixa un xic fluixa de la Generalitat de Catalunya.

(Ocupa novament la Presidència el senyor Casanovas.)

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Comorera.

El Sr. COMORERA : en poques paraules, senyors Diputats, per a contestar a les allusions del senyor Vidal i Guardiola, que vol veure una contradicció entre l'actitud nostra d'avui i la de fa pocs dies.

Jo he de dir al senyor Vidal i Guardiola que no hi ha en absolut cap contradicció, perquè nosaltres, en la forma que estava redactat el primer dictamen, no admetsíem de cap de les maneres, la possibilitat d'una Caixa oficial de la Generalitat, perquè tenia dos defenses cabdals : el primer, fixar un màxim d'aportació de capital massa petit ; i el segon defecte, cabdal també per a nosaltres, era la composició del Consell de la Caixa en el cas que fos una filial, perquè els defectes d'una Caixa filial no estan intrínsecament en aquesta, sinó en la direcció i en la possibilitat de burocratitzar, però, una vegada, salvats aquests perills i tots els defectes cabdals d'una Caixa filial, no cal parlar de canvis d'opinió haguts en la majoria de la Comissió, ja que l'acceptació de les esmenes, que han tingut com a conseqüència, l'augment d'un major capital i, sobretot, l'assegurança en la direcció i el control del funcionament d'aquesta Caixa filial, fan desaparèixer aquells perills.

Si desapareix aquest perill, lògicament nosaltres hem de canviar la nostra posició, perquè nosaltres no fem pas una oposició sistemàtica, oposar-nos per oposar-nos ; nosaltres el que volem és contribuir a millorar el dictamen, el projecte, fer-lo viable i possible i volem sobretot que sigui el començament adaptat al moviment cooperatiu de Catalunya, organisme que és avui d'una importància capital i sense el qual segurament l'evolució cooperativista a casa nostra tardaria uns quants anys més dels que serien menester. De manera que no hi ha pas cap classe de contradicció. El senyor Vidal i Guardiola segurament va agafar d'una manera una mica desesperada la nostra opinió primera ; però tingui en compte les variacions que hi ha hagut en el dictamen i realment haurà de declarar que la nostra posició és correcta, és real i no es contradiu amb la que al començament defensàrem al saló. Res més que això.

El Sr. SOLER I BRU : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Soler i Bru.

El Sr. SOLER I BRU : No és amb ànim de contradir el senyor Vidal i Guardiola, perquè em sembla que en el fons estem d'acord. Em penso que la divergència és qüestió de literatura. Jo proposaria que la base 6.<sup>a</sup> nova, fos un segon paràgraf de la base 5.<sup>a</sup>, perquè em sembla que és més racional. Diu la base 5.<sup>a</sup> que hem aprovat : «El capital de la Caixa de Crèdit Agrícola i Cooperatiu serà de 10 milions de pessetes. Si la Caixa és constituïda com instrument de crèdit de la Generalitat de Catalunya exclusivament, aquesta aportarà íntegrament el capital». Tota vegada que parla només d'una forma i la Caixa en aquestes bases està en una forma alternativa, podríem seguir el mateix sistema que en altres bases es diu, que de fet és el dilema que el senyor Vidal i Guardiola plantejava, sinó bé, amb la intenció que ell li ha volgut donar. Jo redactaria la base, malgrat aprovada, d'aquesta manera : «El capital de la Caixa de Crèdit Agrícola i Cooperatiu serà de 10 milions de pessetes». I, malgrat l'ordre dels factors no alteri el producte, faria igual que es va fer en la primera base, i diria immediatament : «Si la Caixa de Crèdit Agrícola i Cooperatiu és una institució mixta, la Generalitat hi aportarà una part de capital que no podrà ésser inferior al 25 per 100 de l'establert». I després vindria l'altre : «Si la Caixa és constituïda com instrument de crèdit de la Generalitat de Catalunya exclusivament, aquesta aportarà íntegrament el capital». Em sembla que inclús literàriament té una forma més adient a l'objecte del propi projecte.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : Sí, sí.

El Sr. COMORERA : Nosaltres ho acceptem.

El Sr. SOLER I BRU : Em sembla que seria una relació millor ; no haurien de córrer els números de les altres bases i em sembla que està més ben encaixat en aquesta base. Si jo no ho he entès malament, la posició del senyor Vidal i Guardiola tractava del dilema ; el dilema ja està aquí : si és que es forma l'aportació d'una manera, d'aquella manera ; si de l'altra, de l'altra.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Vidal i Guardiola.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : Jo crec que efectivament això està millor en la base 5.<sup>a</sup> que en la 6.<sup>a</sup> ; la prova és que el vot particular del meu absent amic era a la base 5.<sup>a</sup> i no a la 6.<sup>a</sup> ; de manera, que estem d'acord. Ara, la millora literària és indiscutible ; resta més clar ; però la millora del contingut, no ; perquè el veritable dilema és el de què es faci o una Caixa amb predomini de les entitats particulars o una Caixa amb predomini de la Generalitat. I això es podria arranjar, ara que estem veritablement en la redacció última dels últims punts de discussió, de la següent manera, com ha dit el senyor Soler i Bru : el primer paràgraf de la base 5.<sup>a</sup> primitiva...

El Sr. SOLER I BRU : La meitat del primer paràgraf.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : Perfectament, les tres primeres línies.

El Sr. SOLER I BRU : Exacte.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : Després, la nova base 6.<sup>a</sup> redactada per la Comissió d'acord amb el senyor Comorera, i després el segon paràgraf de la base 5.<sup>a</sup> actual ; però jo només proposaria — potser així no sols estaria literàriament retocat, sinó també el fons — que a la base 6.<sup>a</sup> nova, que ara passa a ésser el segon apartat de la base 5.<sup>a</sup>, quan es diu «si la Caixa de Crèdit Agrícola i Cooperatiu és una institució mixta la Generalitat hi aportarà una part de capital que no podrà ésser inferior al 25 per 100», afegir-hi : «ni superior al 50 per 100».

El Sr. COMORERA : A mi m'és indiferent.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : Aleshores tenim altra vegada el dilema, perquè tenim l'entitat mixta.

El Sr. SOLER I BRU : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula la Comissió.

El Sr. SOLER I BRU : Jo em permetré breument defensar el que no hi hagi límit màxim amb un propi argument del senyor Vidal i Guardiola, la qual cosa li demostrarà que escoltem amb molt de gust totes les raons que ell exposa en aquesta Cambra i que si no les acceptem és perquè no les veiem factibles, però quan les considerem factibles, potser pequem d'orgullosos i no li donem les gràcies, però les acceptem que és allò positiu i pràctic. El senyor Vidal i Guardiola ens deia l'altre dia : «Es que us creieu que posant aquest tant per cent determinat a la base vindran les entitats a donar-vos els diners si després els dieu que si no vénen ho farà la Generalitat?» I deia : «No, no, perquè això ja ho fareu vosaltres molt bé». Si no vénen per la por que el senyor Vidal i Guardiola els ha fet suposar i que jo agraeixo que ens hagi fet veure, nosaltres tenim la porta oberta per a fer-ho sense que vinguin les entitats. Res més.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Vidal i Guardiola.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : Per a fer un breu aclariment. Jo agraeixo enormement la cita, senyor Soler i Bru ; però, francament, el senyor Soler i Bru, que m'escolta, que agraeixo molt i té molt bona memòria i el felicito, deu recordar una cosa, i és que tota aquesta argumentació meva anava a demostrar que les Caixes com aquesta havien d'ésser exclusivament de forma privada, és a dir, que la Generalitat mai havia de tenir la majoria del capital. Jo voldria que no hi hagués dilema. Aquesta era la posició inicial nostra i el senyor Soler i Bru em farà el favor de recordar que nosaltres ho vàrem defensar així en la totalitat ; és a dir, que no hi ha d'haver majoria de capital de la Generalitat en cap cas, perquè la sola possibilitat de què hi sigui espantarà els subscriptors particulars. Això fou votat. Els meus companys, considerant que era l'esmena essencial, van demanar votació nominal. La Cambra va rebutjar el nostre criteri. Nosaltres som pràctics, i quan ja ens han dit que no d'una manera contundent, nosaltres no hi tornem, anem endavant ; de manera que la hipòtesi de què no hi hagués dilema i predominés el nostre criteri, la Cambra la rebutjava l'altre dia. Ara estem ja en el dilema, i nosaltres diem : Ja que hi ha

dilema, construïm-lo bé. Res més que això. I si hi ha d'haver dilema, senyor Soler i Bru, jo crec que la bona construcció d'aquest dilema exigeix que hi hagi dues possibilitats: la de què la Generalitat — fórmula que nosaltres acceptem a contràcor — faci la Caixa, o bé que sigui una cosa mixta. Senyors, el màxim perquè pugui ésser mixta de debò és que el capital estigui tants a tants. El vot particular del senyor Tallada, meu i dels companys en la Comissió anava més enllà. No volien arribar al 50 per 100, però jo, acostant-me al criteri dels companys de Comissió, jo deia: «Arribem a l'establiment d'una Caixa mixta fins el límit màxim possible, el qual és tants a tants.»

El Sr. COMORERA: Ho hagués dit en començar!

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Oh bé!, si es varien els vots també hem de variar nosaltres.

El Sr. SOLER I BRU: Possiblement el senyor Vidal i Guardiola té raó en l'exposició que deia ahir que feia, però quan es donen arguments en un aspecte sempre es corre el risc que aquests arguments els recullin per a reproduir-los o adaptar-los a aquells altres aspectes que també hi escauen bé.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Sota la responsabilitat dels reproductors.

El Sr. SOLER I BRU: I com que modestament, prescindint aquesta Comissió, m'escau a mi recollir tot allò que pugui beneficiar la Llei, precisament aquest Projecte de Llei portava un límit únic d'un 25 per 100 i va venir un vot particular o una esmena de la Minoria socialista. Nosaltres vàrem ésser encara més que ells i vàrem dir: «No, un mínim de 25 per 100; el màxim no el posem.» I no el posàrem perquè a mi em va fer una por cervical que les paraules d'una autoritat financera com el senyor Vidal i Guardiola transcendissin fora d'aquesta Cambra i espantessin el capital que ha de venir, i vaig dir: «No; com que la nostra finalitat és fer la Caixa per anar després a on calgui en el moviment cooperatiu de Catalunya, passi el que passi, si no vénen farem el Banc. Res de màxim. El farem com sigui; el farem o no de la Generalitat.» Vetací com l'argument del senyor Vidal i Guardiola, esparverant-me a mi en els seus efectes, va fer que jo anés més lluny que la Minoria socialista i que la Comissió hi mantingués íntegre el nostre redactat sobre això.

El Sr. PRESIDENT: ¿Està d'acord la nova redacció de la base 5.ª, tal com ha dit el senyor President de la Comissió? (*Dissentiment en la Minoria de Lliga Catalana.*) S'aprova amb els vots en contra de la Minoria de Lliga Catalana.

(*La Base 5.ª ha quedat redactada de la següent manera:*

«El capital de la Caixa de Crèdit Agrícola i Cooperatiu serà de 10 milions de pessetes. Si la Caixa de Crèdit Agrícola i Cooperatiu és una institució mixta, la Generalitat hi aportarà la seva part de capital, que no podrà ésser inferior al 25 per 100 de l'establert. Si la Caixa és constituïda com a instrument de crèdit de la Generalitat de Catalunya exclusivament, aquesta aportarà íntegrament el capital.»

(*Es dona lectura al següent vot particular presentat a la Base 6.ª.*)

«Els Diputats que sotscriuen, presenten el se-

güent vot particular a l'art. 1.ª, Base 6.ª del Projecte de Llei creant una Caixa de Crèdit Agrícola i Cooperatiu.

El paràgraf primer de dita Base quedarà redactat de la següent forma:

«La part de capital que correspongui a la Generalitat l'aportarà en un màxim de deu anualitats que seran incloses en el Pressupost ordinari anual. Enguany s'aplicarà la consignació necessària de la partida 1003 del vigent Pressupost de despeses.»

Del paràgraf quart, es suprimiran les paraules:

«Del reintegrament d'aquest emprèstic en respondran el capital de la Caixa i la Generalitat de Catalunya.»

Palau del Parlament, 18 de juliol del 1933. — J. M. Tallada, Vidal i Guardiola i Casabó.»

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. SOLER I BRU: Com sigui que en l'acceptació d'aquest paràgraf, la base 5.ª que havia estat 6.ª, que passa ara a ésser 5.ª, s'ha de suprimir el primer paràgraf de la primitiva base 6.ª i a més hi ha quelcom a modificar en relació al nombre o anualitats a aportar al Pressupost anual de la Generalitat, jo pregaria per tal de fer una cosa ben feta, que se sospengués aquest debat per a donar ocasió a fer un redactat més en consonància amb l'opinió dels diferents sectors de la Cambra.

El Sr. PRESIDENT: Se sospèn aquest debat.

## ORDRE DEL DIA

### per a la sessió de dijous

1. Precs i preguntes.
2. Interpellació sobre «Funcionament dels Tribunals de Justícia.»
3. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió d'Economia, referent a la creació d'una Caixa de Crèdit Agrícola i Cooperatiu.
4. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió especial (Llei Municipal de Catalunya) referent a la primera part del Projecte de Llei Municipal de Catalunya.

(*S'aixeca la sessió a tres quarts de vuit de la vetlla.*)

**Vots particulars presentats per la Minoria d'Unió Socialista al dictamen de la Comissió especial referent a la primera part del Projecte de Llei Municipal de Catalunya**

## AL PARLAMENT

Els Diputats que sotsignen tenen l'honor de proposar al Parlament de Catalunya els següents vots particulars al Títol I del dictamen de la Comissió especial (Llei Municipal de Catalunya).

Art. 6.ª Proposant la supressió d'aquest article.

Art. 5.ª Proposant que del primer paràgraf se suprimeixi la frase: «En el cas de renovació biennal».

Art. 9.ª Proposant la supressió d'aquest article.

Art. 12. Proposant la supressió d'aquest article.

Palau del Parlament, 2 d'agost del 1933. — Serra i Moret i Ruiz i Ponseti.